Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Vyhodnocení povinnosti o zveřejňování účetní závěrky u zvolených společností v České republice

Bc. Aneta Dubská

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Aneta Dubská

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Vyhodnocení povinnosti o zveřejňování účetní závěrky u zvolených společností v České republice

Název anglicky

Evaluation of the Obligation to Publish the Financial Statements of Selected Companies in the Czech Republic

---

Cíle práce

Cílem práce je ověřit a vyhodnotit, zda vybrané společnosti v Jihočeském kraji plní všechny zákonné povinnosti v oblasti zveřejňování účetních závěrek a na základě zjištěných informací vyvodit příslušné závěry.

Metodika

Úvodní část práce bude vycházet ze sběru dat a studia zákonných norem, odborné literatury a dalších zdrojů. Následně pomocí analýzy, syntézy a komparace zjištěných informací budou zpracovány teoretická východiska práce. Další část práce bude spočívat ve shromažďování dat a ověřování, zda vybrané společnosti dodržují zákonné povinnosti v oblasti zveřejňování účetních výkazů. K ověření těchto informací bude sloužit oficiální server českého soudnictví www.justice.cz. Na základě zjištěných informací budou vyvozeny příslušné závěry.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

komparace, povinnosti o zveřejnění, účetnictví, účetní jednotka, účetní výkazy, účetní závěrka

Doporučené zdroje informací

BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAŘOVÁ, Ivana PILAŘOVÁ, Yvetta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL, 2017. Účetnictví podnikatelů 2017: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2017. 14. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Meritum. ISBN 9788075525185.

KUZINA, Ruslana. INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS AND AMERICAN GENERALLY ACCEPTED ACCOUNTING PRINCIPLES: THE CONVERGENCE LESSONS. Socio-Economic Problems [online]. 2015, 12(1), 160-168 [cit. 2018-04-23]. ISSN 22233822.

MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ, 2016. Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích. Praha: Grada Publishing. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5806-0.

MÜLLEROVÁ, Libuše a Vladimír KRÁLÍČEK, 2017. Auditing pro manažery, aneb, Jak porozumět ověřování účetní závěrky statutárním auditorem. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-768-4.

STROUHAL, Jiří. Zveřejňování obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-157-6.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0048-4.

WEETMAN, Pauline. Financial reporting in Europe: Prospects for research. European Management Journal [online]. 2018, 36(2), 153-160 [cit. 2018-04-23]. DOI: 10.1016/j.emj.2017.11.002. ISSN 02632373.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Ivana Kuchařová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2018

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 02. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vyhodnocení povinnosti o zveřejňování účetní závěrky u zvolených společností v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2021 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Ivaně Kuchařové, Ph.D. za odbornou pomoc, vstřícnost a věcné poznatky, které mi poskytla při vedení mé diplomové práce. Také bych ráda poděkovala své rodině a přátelům za podporu.

Vyhodnocení povinnosti o zveřejňování účetní závěrky u zvolených společností v České republice

Abstrakt

Tato práce je zaměřena na vyhodnocení povinnosti zveřejňovat účetní závěrky u zvolených společností v České republice. Zákon o účetnictví definuje povinnost všech účetních jednotek zveřejnit své účetní výkazy do sbírky listin ve stanovené lhůtě za předchozí účetní období. Po uložení náležitých dokumentů do sbírky listin se stane účetní závěrka veřejně dostupnou.

Touto problematikou zveřejnění účetní závěrky se zabývalo již několik společností, které provedly průzkum. Bylo prokázáno, že i přes hrozící sankce od finančního úřadu a rejstříkového soudu se společnosti této povinnosti spíše vyhýbají.

Klíčová slova:

účetní závěrka, účetnictví, obchodní společnost, účetní jednotka, sbírka listin, sankce, informační povinnost, účetní výkazy, komparace

Evaluation of the Obligation to Publish the Financial Statements of Selected Companies in the Czech Republic

Abstract

This work is focused on the evaluation of the obligations to publish financial statements for selected companies in the Czech Republic. The Accounting Act defines the obligation of all accounting entities to publish their financial statements in the Collection of Documents within a specified period for the previous accounting period. After the relevant documents, the financial statements will become publicly available.

This issue of financial statement disclosure has already been addressed by serval companies that have demonstrated the survey. It has been proven that despite the impending sanctions, we are leaving the financial class and the court of registry, rather with the company throwing this obligation away.

Keywords:
Financial statements, accounting, business company, accounting unit, Collection of documents, sanctions, information obligation, financial statements, comparison

Obsah

1 Úvod 12

2 Cíl práce a metodika 13

2.1 Cíl práce 13

2.2 Metodika 13

3 Literární rešerše 15

3.1 Legislativní úprava účetnictví 15

3.1.1 Regulace českého účetnictví 15

3.1.2 Harmonizace účetnictví 17

3.2 Účetní jednotky a jejich klasifikace 18

3.2.1 Účetní jednotka 18

3.2.2 Vybraná účetní jednotka 19

3.2.3 Subjekty veřejného zájmu 19

3.2.4 Kategorizace účetní jednotky 20

3.3 Charakteristika účetní závěrky 22

3.3.1 Požadavky na účetní závěrku 23

3.3.2 Druhy účetních závěrek 23

3.3.3 Obsah a rozsah účetní závěrky 25

3.3.4 Sestavení účetních výkazů 26

3.4 Výkazy účetní závěrky 26

3.4.1 Rozvaha 26

3.4.2 Výkaz zisku a ztráty 27

3.4.3 Přehled o peněžních tocích (Cash Flow) 28

3.4.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu 29

3.4.5 Příloha k účetní závěrce 29

3.5 Obsah účetní závěrky pro jednotlivé kategorizace účetních jednotek 31

3.5.1 Mikro účetní jednotka bez povinnosti ověření závěrky auditorem 31

3.5.2 Mikro účetní jednotka s povinností ověření závěrky auditorem 32

3.5.3 Malá účetní jednotka bez povinnosti ověření závěrky auditorem 33

3.5.4 Malá účetní jednotka s povinností ověření účetní závěrky auditorem 35

3.5.5 Střední účetní jednotka 35

3.5.6 Velká účetní jednotka 36

3.6 Zpráva o platbách 36

3.7 Zpráva o vztazích 38

3.8 Výroční zpráva 39

3.9 Audit účetní závěrky a výroční zprávy 41

3.9.1 Kdy je společnost povinna auditu ... 41
3.9.2 Povinnost auditu ze zákona pro ostatní účetní jednotky, které nejsou akciovou společností ... 42
3.9.3 Průběh auditu ... 42
3.10 Schválení a zveřejnění účetní závěrky a výroční zprávy ... 43
3.10.1 Povinnosti zveřejnění účetní závěrky ... 43
3.10.2 Způsoby zveřejnění účetní závěrky ... 46
3.11 Přestupky a sankce ... 47
3.12 Nezveřejnění výkazů a udělení pokut v praxi ... 49
3.13 Úschova účetní závěrky ... 51
3.14 Zveřejněná data společnosti Bisnode ... 53

4 Vlastní práce ... 58
4.1 Analýza dat Jihočeského kraje ... 58
4.1.1 Stanovení počtu ekonomických subjektů v Jihočeském kraji ... 58
4.1.2 Stanovení počtu sledovaných subjektů a vyhledání informací v databázi ARES ... 60
4.2 Plnění informační povinnosti a.s. v Jihočeském kraji ... 62
4.3 Plnění informační povinnosti s.r.o. v Jihočeském kraji ... 65
4.3.1 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Českých Budějovicích ... 66
4.3.2 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Českém Krumlově ... 67
4.3.3 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Táboře ... 70
4.3.4 Celkové zhodnocení plnění povinností u s.r.o. v Jihočeském kraji ... 71
4.4 Náhodně vybrané účetní jednotky z Jihočeského kraje a jejich detailnější náhled na plnění informační povinnosti ... 73
4.4.1 Mikro účetní jednotky v Jihočeském kraji ... 74
Apomedika s.r.o. ... 74
bo tree zahradní ateliér s.r.o. ... 74
AB PLUS SERVIS s.r.o. ... 75
AGAVEX s.r.o. ... 76
A&T Consult, s.r.o. ... 76
AB Finance, a.s. ... 77
Acronet s.r.o. ... 77
Artex Co, s.r.o. ... 78
Tino Redemann CZ, s.r.o. ... 78
Emi CZ, k.s. ... 79
4.4.2 Malé účetní jednotky ... 79
AGRO Jinín, a.s. ... 79
Sedlická strojírna, s.r.o. ... 80
4.4.3 Střední účetní jednotky ... 80
Milktrans a.s. ... 80

Jihočeské mlékárny, a.s. 81
Blatenské strojírny Blatná, s.r.o. 82
4.4.4 Velké účetní jednotky 82
DURA Automotive CZ, k.s. 82
Zemědělské zásobování a nákup Strakonice a.s. 83
Vodňanská drůbež, a.s. 84
MADETA a.s. 84
4.5 Dotazníkové šetření 85
4.5.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření 85
4.6 Komparace výsledků Jihočeského kraje s daty společnosti Bisnode 86
5 Závěr 89
6 Seznam použitých zdrojů 92

Seznam grafů

Graf 1 Procentuální zastoupení celkového počtu ekonomických subjektů dle FÚ 60
Graf 2 Podíl plnění informační povinnosti a.s. v Jihočeském kraji 64
Graf 3 Podíl plnění informační povinnosti s.r.o. v Českých Budějovicích dle CZ-NACE 67
Graf 4 Podíl plnění informační povinnosti s.r.o. v Českém Krumlově dle CZ-NACE 69
Graf 5 Podíl plnění informační povinnosti s.r.o. v Táboře dle podnikatelské činnosti 71
Graf 6 Podíl plnění informační povinnosti s.r.o. v Jihočeském kraji 72

Seznam tabulek

Tabulka 1 Rozvaha ve zkráceném rozsahu u mikro účetní jednotky 32
Tabulka 2 Rozvaha malé účetní jednotky 33
Tabulka 3 Struktura přehledu o peněžních tocích 35
Tabulka 4 Podíl plnění informační povinnosti dle právní formy podnikání 54
Tabulka 5 Podíl plnění informační povinnosti účetních jednotek dle sídla podnikání 55
Tabulka 6 Podíl 5 nejhorších oborů činnosti v plnění informační povinnosti za rok 2019 56
Tabulka 7 Podíl 5 nejlepších oborů činnosti v plnění informační povinnosti za rok 2019 56
Tabulka 8 Podíl plnění informační povinnosti dle tržeb 57
Tabulka 9 Ekonomické subjekty v okresech Jihočeského kraje k 31.12. 59
Tabulka 10 ARES – Přehled územních pracovišť FÚ v Jihočeském kraji 61
Tabulka 11 Počet subjektů dle územního pracoviště FÚ v Jihočeském kraji k 31.12.2020 62

Tabulka 12 Vyhodnocení plnění informační povinnosti akciových společností v Jihočeském kraji 63
Tabulka 13 Počet s.r.o. v Českých Budějovicích dodržující informační povinnost dle CZ-NACE 66
Tabulka 14 Počet s.r.o. v Českém Krumlově dodržující informační povinnost dle CZ-NACE 68
Tabulka 15 Počet s.r.o. v Táboře dodržující informační povinnost dle CZ-NACE 70
Tabulka 16 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Jihočeském kraji 72
Tabulka 17 Údaje ze sbírky listin společnosti Apomedika, s.r.o. 74
Tabulka 18 Údaje společnosti bo tree zahradní ateliér s.r.o. ze sbírky listin 75
Tabulka 19 Údaje společnosti AB PLUS SERVIS s.r.o. ze sbírky listin 75
Tabulka 20 Údaje společnosti AGAVEX s.r.o. ze sbírky listin 76
Tabulka 21 Údaje společnosti A&T Consult, s.r.o. ze sbírky listin 76
Tabulka 22 Údaje společnosti AB Finance, a.s. ze sbírky listin 77
Tabulka 23 Údaje společnosti Acronet, s.r.o. ze sbírky listin 77
Tabulka 24 Údaje společnosti Artex Co, s.r.o. ze sbírky listin 78
Tabulka 25 Údaje společnosti Tino Redemann CZ, s.r.o. ze sbírky listin 78
Tabulka 26 Údaje společnosti Emi CZ, k.s. ze sbírky listin 79
Tabulka 27 Údaje společnosti AGRO Jinín, a.s. ze sbírky listin 80
Tabulka 28 Údaje společnosti Sedlická strojírna, s.r.o. ze sbírky listin 80
Tabulka 29 Údaje společnosti Milktrans, a.s. ze sbírky listin 81
Tabulka 30 Údaje společnosti Jihočeské mlékárny, a.s. ze sbírky listin 81
Tabulka 31 Údaje společnosti Blatenské strojírny Blatná, s.r.o. ze sbírky listin 82
Tabulka 32 Údaje společnosti DURA Automotive CZ, k.s. ze sbírky listin 83
Tabulka 33 Údaje společnosti Zemědělské zásobování a nákup Strakonice a.s. ze sbírky listin 83
Tabulka 34 Údaje společnosti Vodňanská drůbež, a.s. ze sbírky listin 84
Tabulka 35 Údaje společnosti Madeta, a.s. ze sbírky listin 84
Tabulka 36 Plnění informační povinnosti sledovaných kapitálových společností v Jihočeském kraji a zveřejněná data společnosti Bisnode 87

1 Úvod

Každá účetní jednotka má povinnost sestavit svou účetní závěrku. Jaké výkazy a v jakém rozsahu je má sestavovat, vymezuje zákon o účetnictví. Sestavení účetních výkazů není zcela posledním úkonem účetní jednotky, jak se řada z nich domnívá. Účetní výkazy dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, musí být ještě uloženy do sbírky listin, aby byly veřejně přístupné a poskytovaly informace o finanční situaci a výkonnosti účetní jednotky uživatelům účetních výkazů.

Dle Ryneše, mají povinnost účetní závěrku a výroční zprávu zveřejnit účetní jednotky zapsané v obchodním rejstříku, spolkovém rejstříku a ostatních. Tuto povinnost jim uděluje zákon o účetnictví (§ 21a), zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osobo nebo jiný zvláštní zákon. (Ryneš, 2020)

Novela zákona o účetnictví, s účinností od 1.1.2016 pozměnila zařazení kategorizaci účetních jednotek dle své kategorizace, a tím rozšířila spektrum účetních jednotek, na které se povinnost zveřejňování účetní závěrky vztahuje.

Dle provedeného výzkumu analytické společnosti Bisnode účetní závěrku nikdy nezveřejnila třetina registrovaných společností v ČR. (Štěpánová, 2020)

Tato diplomová práce se zaměřuje na plnění výše uvedené povinnosti, konkrétně, v jaké míře účetní jednotky respektují svou povinnost v Jihočeském kraji, a to především obchodní kapitálové společnosti – společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je na základě dat z veřejného rejstříku ověřit, v jaké míře účetní jednotky, především společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, dodržují svou povinnost zveřejňovat účetní závěrku ve sbírce listin za sledované roky 2018 až 2019 dle sídla v návaznosti na příslušnost jednotlivého pracovního území Finančního úřadu v Jihočeském kraji.

Práce je také zaměřena na náhodně vybrané obchodní společnosti v Jihočeském kraji, zjištění jejich přístupu k plnění povinnosti zveřejnění účetních výkazů za roky 2016 až 2020 a vyčíslením možné udělené sankce dle zákona o účetnictví. Dalším cílem této práce je provést dotazníkové šetření a zjistit, proč dané účetní jednotky neplní svou povinnost.

2.2 Metodika

Diplomová práce je zpracována na základě vyhledání a prostudování odborné literatury, právních předpisů České republiky a internetových zdrojů. Dále bude provedena analýza, syntéza a komparace získaných informací, na jejichž základě bude zpracována teoretická část. Deskripce teoretických poznatků bude sestavena tak, aby získané poznatky mohly být aplikovány do praktické části. Současně obdržené poznatky budou na základě krátkého osobního rozhovoru zkonzultovány s daňovým poradcem.

Na začátku praktické části bude provedena analýza ekonomických subjektů Jihočeského kraje, kdy získaná data z Českého statistického úřadu, budou zobrazena v tabulce a grafu, aby bylo zřejmé, kolik ekonomických jednotek v Jihočeském kraji působí. Praktickou část bude převážně tvořit průzkum účetních jednotek ve veřejném rejstříku České republiky – databáze ARES a poté ve sbírce listin. Ve veřejném rejstříku a sbírce listin bude sledováno uložení účetních výkazů za roky 2018 a 2019 a následně zaznamenáno v tabulce a grafu. Tento průzkum bude uskutečněn na základě dat zveřejněných na internetovém portále www.justice.cz. Průzkum se provede nejdříve pro akciové společnosti, rozdělené dle příslušnosti Finančního úřadu v Jihočeském kraji

a stejným způsobem bude postupováno i pro společnosti s ručením omezeným. Poté budou výsledky vyjádřeny v tabulce i grafickém znázornění a bude provedena deskripce.

Vzhledem k vysokému podílu společností s ručením omezeným v Jihočeském kraji, bude stanoven testovací vzorek ve výši 5 % sledovaných subjektů v daných městech. Jelikož databáze ARES je omezena pro zobrazení počtu ekonomických subjektů, bude průzkum plnění povinnosti proveden u měst České Budějovice, Český Krumlov a Tábor na základě náhodně vybrané podnikatelské činnosti. Další část praktické práce se zabývá detailnějším zobrazením 19 náhodně vybraných společností v Jihočeském kraji, kde na základě výkazů účetních jednotek ve sbírce listin budou získaná data přenesena do tabulky a následně okomentována. U těchto náhodně vybraných společností budou sledována data za roky 2016 až 2019 a pro lepší přehlednost budou společnosti seřazeny dle své kategorizace.

Po zjištění plnění předmětné povinnosti u obchodních společností, bude osloveno 100 společností a na základě dotazníkového šetření vyhodnoceno, jaké důvody společnosti vedou k nezveřejňování účetní závěrky. Dotazník bude sestaven na základě 1 otázky s 5 možnostmi, kde bude možné uvést i svůj otevřený důvod. Dále budou položeny 3 uzavřené otázky. Obdržené odpovědi od oslovených respondentů budou následně sečteny, porovnány a okomentovány. V poslední části práce bude na základě celorepublikových dat publikovanými společností Bisnode a autorkou provedeným průzkumem za Jihočeský kraj provedena komparace a následné zhodnocení.

3 Literární rešerše

3.1 Legislativní úprava účetnictví

3.1.1 Regulace českého účetnictví

Účetnictví podnikatelských subjektů je v České republice upraveno soustavou předpisů na úrovni zákonů a norem, navazující na další věcné právní předpisy a zákony. Tyto předpisy komplexně vytvářejí účetní systém. (Ryneš, 2020)

- **Zákon o účetnictví**

Základní zákonnou normou pro všechny účetní jednotky je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZoÚ). Zákon je v gesci MF, které vydává prováděcí vyhlášky a zajišťuje tvorbu a vydává národní účetní standardy. V mezích těchto pravidel si konkrétní účetní jednotky upravují jednotlivé oblasti účetnictví vnitřními směrnicemi, např. vlastní účetní osnovu. (Müllerová, 2016)

ZoÚ v souladu s harmonizací našeho práva s právem EU vychází z evropských přepisů a definuje účetní jednotky, předmět účetnictví a účetní období, stanoví základní kvalitativní charakteristiky účetních informací, stanoví povinné náležitosti účetních záznamů, upravuje rozsah vedení účetnictví a způsob jeho vedení pro jednotlivé kategorie účetních jednotek, stanoví používání účetních metod, definuje kategorie účetních jednotek, vymezuje finální výstup z účetnictví tj. účetní závěrku, konsolidovanou účetní závěrku a povinnost auditu účetní závěrky a způsoby zveřejňování, vymezuje sankce za porušení povinností, jakožto prostředek vynutitelnosti práva. (Ryneš, 2020)

- **Vyhlášky a České účetní standardy**

Vyhláška č. 500/2002 Sb., pro podnikatele upravuje především rozsah a obsahové vymezení individuální i konsolidované účetní závěrky pro podnikatele, vyhotovení výroční zprávy a formát jednotlivých účetních výkazů, směrnou účtovou osnovu, účetní metody včetně oceňování. Od 1.1.2014 provádí metodicky ZoÚ zejména tyto vyhlášky:

- vyhláška č. 501/2002 Sb., pro banky a jiné finanční instituce,
- vyhláška č. 502/2002 Sb., pro pojišťovny,
- vyhláška č. 503/2002 Sb., pro zdravotní pojišťovny,
- vyhláška č. 504/2002 Sb., pro nepodnikatelské subjekty. (Müllerová, 2016)

České účetní standardy č. 001 až 23 jsou vydávány za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami a pro zajištění vyšší míry srovnatelnosti účetních závěrek. Vybrané účetní jednotky jsou povinny dle těchto standardů postupovat. (Dušek, 2018)

- **Další legislativní dokumenty**

Některé oblasti účetnictví doplňují i další legislativní dokumenty, například:

- Nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb.,
- zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích,
- zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách,
- zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících,
- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
- zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zajištění základu daně z příjmů,
- zákon č. 235/2004 Sb., o DPH,
- Daňový řád č. 280/2009 Sb.,
- Rejstříkový zákon č.304/2013 Sb.,
- zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech. (Dušek, 2018)

Schéma 1 Česká účetní legislativa

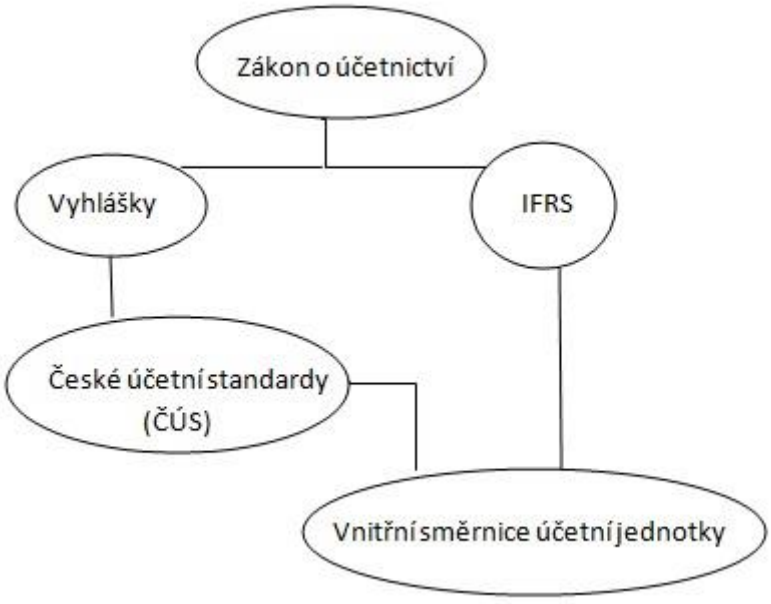

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.2 Harmonizace účetnictví

Harmonizace účetnictví se uskutečňuje v rámci států, seskupení (Evropská unie, Evropa), ale i celého světa a vede k vytvoření jednotného podnikatelského prostředí včetně účetního i daňového systému a právních norem kapitálových společností. Dále odstraňuje rozdíly mezi jednotlivými způsoby regulace, odstraňuje bariéry pohybu kapitálu a vede ke globalizaci. (Novotný, 2020)

- **Směrnice EU**

Dle Novotného Direktivy EU jsou závazné předpisy, které se zaměřují především na účetní výkazy s cílem jednotnosti v účetním vykazování pro všechny členské státy v Evropské unii. Zakládají se a mění pouze po dohodě mezi členskými státy EU. (Novotný, 2020)

- **Mezinárodní standardy finančního výkaznictví**

Mezinárodní standardy finančního výkaznictví (IFRS – International Financial Reporting Standards), dříve jako Mezinárodní účetní standardy (IAS – International Accounting Standards), jsou pravidla pro jednotlivé oblasti účetnictví a účetního výkaznictví, která mají za cíl zajistit mezinárodní srovnatelnost informací z účetních závěrek. (Müllerová, 2016)
ZoÚ §19a a §23a říká, že dle IFRS se řídí pouze účetní jednotky, které jsou emitentem cenných papírů přijatých k obchodování na evropském regulovaném trhu a sestavují své individuální účetní závěrky. Přehled emitentů cenných papírů je evidovaný Českou národní bankou. Ostatní účetní jednotky, jejichž cenné papíry nejsou kotovány, se samy rozhodují, zda se budou řídit a sestavovat svou konsolidovanou účetní závěrku dle českých účetních předpisů nebo podle IFRS. (Koch, 2019)

Široce rozšířené používání IFRS pro účetní výkaznictví podniků jako hlavní a jediná regulace nebo jako doplněk k národním účetním standardům byla zahájena v roce 2005. Od tohoto roku počet zúčastněných zemí roste a jedinečnou zkušenost s používáním účetních standardů získávají společnosti v různých jurisdikcích s odlišnými právními předpisy, s různými prostředími dohledu a v donucovacích systémech s vlastní historií vývoje. Analýza těchto globálních procesů nutí přemýšlet o možnosti v zásadě projektu

mezinárodního společenství – využití společných globálních standardů účetního výkaznictví pro společnosti ve všech zemích a na všech kapitálových trzích. (Kuzina, 2015)

- **Americké účetní standardy**

Americké účetní standardy (US GAAP – United States Generally Accepted Accounting Principles) tvoří rozsáhlý soubor požadavků, který se týká účetních závěrek z důvodu, že je pro tuto zemi typické uplatňování zvykového práva. Nejvyšší burzovní instituce USA (SEC – Security and Exchange Commission) byla již v roce 1934 pověřena ke stanovení účetních zásad a formy sestavování účetních závěrek u společností kótovaných na burze.

Cílem organizací je odstraňování rozdílů mezi těmito účetními standardy (IFRS a US GAAP) a jejich postupnému sbližování. (Müllerová, 2016)

3.2 Účetní jednotky a jejich klasifikace

3.2.1 Účetní jednotka

Dle ZoÚ jsou účetními jednotkami:

- právnické osoby, sídlící na území České republiky,
- zahraniční právnické osoby, popř. zahraniční jednotky, které jsou účetní jednotkou upravenou právním řádem, na jehož základě byly zřízeny nebo založeny, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost dle zvláštních právních předpisů,
- organizační složky státu, i přes to, že nejsou samostatnými právnickými osobami,
- fyzické osoby, které jsou zapsány v obchodním rejstříku jako podnikatelé,
- podnikající fyzické osoby, které splňují podmínky dle zákona o dani z přidané hodnoty (překročení obratu 25 mil. Kč za předchozí kalendářní rok),
- fyzické osoby jako společníci společnosti bez právní subjektivity, pokud alespoň jeden ze společníků společnosti je povinnou účetní jednotkou dle zákona,
- ostatní fyzické osoby, jimž stanovuje zvláštní právní předpis povinnost vést účetnictví,

- ostatní fyzické osoby, které jsou účetní jednotkou na základě vlastního rozhodnutí, nemusí se jednat o podnikatele ale např. o svěřenské fondy, fondy obhospodařované penzijní spol., investiční fondy bez právní osobnosti, ostatní osoby, jejichž povinnosti vyplývají ze zvláštního právního předpisu. (Králová, 2020)

3.2.2 Vybraná účetní jednotka

Za vybrané účetní jednotky s účinností od 1.1.2010 jsou považovány:

- organizační složky státu,
- státní fondy dle rozpočtových pravidel,
- územní samosprávné celky,
- dobrovolné svazky obcí,
- regionální rady regionů soudržnosti,
- příspěvkové organizace,
- zdravotní pojišťovny a zajišťovny.

Pro vybrané účetní jednotky oproti ostatním účetním jednotkám platí např. tyto odlišnosti:

- zajišťují účetní záznamy pro potřeby státu – co, jak, kdy a kam posílat,
- mají závazný vzor částí účetní závěrky dle zvláštní vyhlášky,
- v příloze musí uvádět stav podrozvahových účtů,
- účetní významnost informace u majetku nehmotného 60 000 Kč a u hmotného 40 000 Kč,
- souhrn obratů účtů MD a DAL v hlavní knize denně,
- oceňují majetek určený k prodeji reálnou hodnotou s výjimkou zásob,
- inventarizují dle zvláštní vyhlášky o inventarizaci č. 270/2010 Sb.,
- vždy musí povinně dodržovat účetní standardy,
- v případě, že účetní závěrku schvaluje jiná účetní jednotka, musí VUJ zajistit součinnost. (Dušek, 2018)

3.2.3 Subjekty veřejného zájmu

Subjekty veřejného zájmu jsou samostatně definovány, protože jim podléhá zvýšená regulace účetnictví, a jsou pod větším dohledem. Jedná se zejména o osoby regulované samostatnými zvláštními předpisy. Mezi subjekty veřejného zájmu patří: obchodní společnosti, které emitovaly investiční cenné papíry k obchodovaní na evropském

regulovaném trhu, spořitelní, úvěrní družstva a banky, pojišťovny a zajišťovny, penzijní společnosti a zdravotní pojišťovny. (Ryneš, 2020)

Subjekt veřejného zájmu je vždy považován za velkou účetní jednotku, má povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem a vykazovat zprávu o platbách. V případě malé skupiny účetních jednotek, má mála skupina povinnost sestavit konsolidovanou účetní závěrku, kdy je některá účetní jednotka ve skupině subjektem veřejného zájmu. (Dušek, 2018)

3.2.4 Kategorizace účetní jednotky

S platností zákona o účetnictví, vstoupila platnost novely k 1.1.2016, která zavedla kategorizaci účetních jednotek (mikro, malé, střední a velké). Začlenění do těchto kategorií je závislé na třech kritériích:

- **Aktiva celkem** – jimiž jsou považována aktiva stanovena v rozvaze – skutečná bilanční suma.
- **Čistý obrat** – výše výnosů, ze které jsou odečteny prodejní slevy vydělené počtem započatých měsíců, po dobu trvání účetního období, následně vynásobená číslem dvanáct.
- **Průměrný přepočítaný počet zaměstnanců** – přepočítaný dle evidence počtu zaměstnanců metodiky Českého statistického úřadu. (Strouhal, 2016)

Ryneš uvádí, že klasifikace účetní jednotky do těchto čtyř kategorií má dopad do požadavků na rozsah vedení účetnictví a na rozsah sestavované účetní závěrky. (Ryneš, 2020)

Mikro účetní jednotka

Za mikro účetní jednotky jsou považovány ty, které k rozvahovému dni nepřekročují alespoň dvě z těchto hodnot:

a) aktiva celkem 9 000 000 Kč,
b) roční úhrn čistého obratu 18 000 000 Kč,
c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 10 osob.

Malá účetní jednotka

Malou účetní jednotkou je považována taková účetní jednotka, která není mikro účetní jednotkou a nepřekračuje tyto hodnoty k rozvahovému dni:

a) aktiva celkem 100 000 000 Kč,
b) roční úhrn čistého obratu 200 000 000 Kč,
c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50 osob.

Střední účetní jednotka

Střední jednotkou je ta, která není mikro ani malou účetní jednotkou a nepřekračuje tyto hodnoty:

a) aktiva celkem 500 000 000 Kč,
b) roční úhrn čistého obratu 1 000 000 000 Kč,
c) průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 250 osob. (Ryneš, 2017)

Velká účetní jednotka

Velkou účetní jednotkou je ta, která překračuje alespoň dvě z výše uvedených hodnot střední účetní jednotky a vždy účetní jednotka vybrané účetní jednotky a subjekty veřejného zájmu. (Králová, 2020)

Účetní předpisy stanoví pro tyto kategorie účetních jednotek rozdílné povinnosti, případně osvobození od těchto povinností (právní úprava pro jednotlivé kategorie) v těchto oblastech:

a) rozsah vedení účetnictví,
b) rozsah sestaven účetní závěrky a výroční zprávy,
c) rozsah a způsob zveřejnění účetní závěrky a výroční zprávy,
d) vymezení účetních metod, postupů a způsobů oceňování,
e) povinnost auditu účetní závěrky (statutární audit). (Ryneš, 2017)

Aby u účetních jednotek, které vykazují hraniční hodnoty, nedocházelo k časté změně kategorizace a s tím související změně požadavků v souvislosti s účetní závěrkou příslušné účetní jednotky, novela stanovuje povinnost setrvat v dané kategorii alespoň po dvě po sobě jdoucí účetní období. Müllerová dále uvádí, že změna kategorie účetní jednotky nastane v případě, že daná účetní jednotka, po dvou po sobě následujících rozvahových dnech, řádných účetních závěrek, překročí nebo přestane překračovat dvě výše uvedené hraniční hodnoty. Až poté účetní jednotka změní od počátku následujícího účetního období příslušnou kategorii. ZoÚ stanovuje, že pokud účetní jednotka vznikla v roce 2016 či později, bude postupovat dle právní úpravy pro takovou kategorii, u níž

předpokládá, že splní její podmínky k rozvahovému dni prvního účetního období. (Müllerová, 2016)

3.3 Charakteristika účetní závěrky

Účetní závěrka obsahuje veřejně přístupné dokumenty, které jsou důležité pro akcionáře, podílníky, obchodní partnery, státní instituce, banky apod. a je vrcholem účetní práce v účetní jednotce za celé účetní období. Informace uvedené v účetní závěrce musí odpovídat zásadám účetnictví, tzn. že, musí být správné, úplné a nezpochybnitelné, proto je tedy nutné dbát na velkou pozornost při sestavení výkazů. (Meritum účetnictví podnikatelů 2017)

Účetní závěrka se sestavuje v českých korunách a v účetních výkazech jsou jednotlivé položky vykázány v celých tisících Kč. Pokud bilanční suma přesáhne 10 mld. Kč, můžou být položky vykázány v celých milionech Kč. (Králová, 2020)

Účetní závěrka je tvořena účetními výkazy, které se sestavují buď v plném nebo zkráceném rozsahu (§ 18 ZoÚ). Účetní jednotky, jež nejsou povinny podstoupit ověření účetní závěrky auditorem, sestavují účetní závěrku ve zkráceném rozsahu. Způsob sestavení a rozsah účetní závěrky je stanoven dle kategorizace účetních jednotek dle vyhlášky (§3a VyZÚ). (Šteker, 2016)

Rozvahový den, je takovým dnem, ke kterému je sestavena účetní závěrka a uzavírají se účetní knihy. Účetní jednotky musí uvádět v účetní závěrce informace dle stavu ke konci rozvahového dne, jinými slovy k rozvahovému okamžiku. (Ryneš, 2020)

Po rozvahovém dni, může dojít k různým situacím, které mohou mít dopad na účetní závěrku. Rozlišujeme dva typy události, které buď již do konce rozvahového dne existovaly, nebo na významné události, které vznikly mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky. U prvního typu případu je nutné zobrazit událost do účetní závěrky. V druhém případě, kdy není znám datum události k datu sestavení účetní závěrky, se nemůže situace do účetní závěrky promítnout. Pokud má událost významný vliv na věrný a poctivý obraz účetnictví, nebo na finanční situaci účetní jednotky, je zapotřebí popsat danou okolnost v příloze účetní závěrky. (Králová, 2020)

3.3.1 Požadavky na účetní závěrku

Na základě účetnictví, které musí být vedeno dle účetních zásad, účetní jednotka vyhotovuje účetní závěrku, která musí obsahovat takové informace, které jsou:

Spolehlivé – to jsou takové, které podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace ÚJ, aby na základě toho, mohl uživatel činit ekonomická rozhodnutí,

Srozumitelné – to jsou takové, které splňují požadavky § 7 ZoÚ, jsou zobrazeny v souladu s metodami, které účetní předpisy předjímají a připouští,

Srovnatelné – účetní jednotky, jsou povinné aplikovat na účetní případy účetní metody srovnatelného charakteru s účetními předpisy,

Posuzované z hlediska významnosti – jsou významné, pokud jejich uvedení může ovlivnit úsudek uživatele, významnost je posuzována v souvislosti s jinými obdobnými informacemi,

Včasné – to jsou informace, které jsou získány ve správném čase z hlediska jejich významnosti a nákladů na jejich získání. (Králová, 2020)

Odlišovat v souvislosti s řádnou účetní závěrkou lze tyto termíny:

- datum, kdy je sestavena účetní závěrka,
- datum, ke kterému je účetní závěrka fakticky sestavena,
- datum, kdy je účetní závěrka připojena jako povinná příloha k dani z příjmů právnických osob,
- datum, kdy dojde k ověření účetní závěrky auditorem,
- datum, ke kterému je účetní závěrka předložena je schválení valné hromady,
- datum, kdy je účetní závěrka schválena valnou hromadou, (termín není právními předpisy stanoven),
- datum, kdy je účetní závěrka zveřejněna jejím uložením do veřejného rejstříku,
- datum, dokdy je možno sestavit novou účetní závěrku. (zákon č. 563/1991 Sb)

3.3.2 Druhy účetních závěrek

Řádná účetní závěrka

Za řádnou účetní závěrku je považovaná účetní závěrka, která je sestavena k poslednímu dni běžného účetního období, tzn. ke dni, kdy se uzavírají účetní knihy. (Skálová, 2015)

Mimořádná účetní závěrka

Účetní závěrka, která není řádná a je sestavována v jiných případech zejména podle §17 a §19 zákona o účetnictví, se nazývá mimořádná účetní závěrka. Za tuto účetní závěrku se považuje také „konečná účetní závěrka“ podle zákona o přeměnách. (Ryneš, 2020)

Mimořádná účetní závěrka se sestavuje ke dni:

- zániku povinnosti vést účetnictví,
- předcházejícímu dni vstoupení do likvidace,
- zrušení bez likvidace s výjimkou přeměn obchodních korporací,
- předcházejícímu dni, kdy nastane účinnost rozhodnutí o úpadku nebo ke kterému nastanou účinky rozhodnutí soudu o přeměně reorganizace v konkurs,
- kdy nastanou účinky splnění reorganizačního plánu,
- kdy nastanou účinky splnění plánu oddlužení,
- kdy pro uzavírání účetních knih a sestavení účetní závěrky stanovuje zvláštní právní předpis. (Strouhal, 2016)

Mezitímní účetní závěrka

Zvláštním typem účetní závěrky je závěrka mezitímní, kdy vyžadují-li to zvláštní právní předpisy, účetní jednotka sestavuje účetní závěrku během účetního období nebo k jinému okamžiku než ke konci rozvahového dne. Při sestavení tohoto typu účetní závěrky se neuzavírají účetní knihy a provádějí se inventarizace jen pro účely vyjádření ocenění dle §25 odst. 3 ZoÚ, jinak se inventarizace nemusí provádět. Mezitímní uzávěrka se však řídí stejnými pravidly jako uzávěrka řádná a mimořádná. Je tedy nutné správně vykázat výnosy a náklady daného období včetně zvážení potencionálních rizik a možných ztrát, které se mohou týkat majetku a závazků, známých do okamžiku sestavení účetní závěrky, a všechna snížení hodnoty. V praxi jde o rezervy, opravné položky a odpisy majetku. Mezi mezitímní a řádnou/mimořádnou účetní závěrkou je rozdíl zejména kvalitativní. (Skálová, 2015)

Mezitímní účetní závěrku sestavuje účetní jednotka dle zákona o přeměnách obchodních společností, pokud uplyne více než 6 měsíců mezi rozhodným dnem řádné/mimořádné účetní závěrky a vyhotovením projektu fúze či rozdělení nebo převodu jmění na společníka. K vyhotovení projektu fúze, rozdělení nebo převodu jmění

na společníka nesmí dojít déle než 3 měsíce ode dne, kdy byla vyhotovena mezitímní účetní závěrka. Pokud všichni společníci nebo členové všech osob zúčastněných na přeměně udělí souhlas, není mezitímní účetní závěrka požadována. (Skálová, 2015)

3.3.3 Obsah a rozsah účetní závěrky

Účetní závěrka se sestavuje podle zákona o účetnictví a podle vyhlášky č.500/2002 Sb., a zveřejňuje se zejména v souladu s §21a zákona o účetnictví a zákona o veřejných korporacích.

Účetní závěrka musí obsahovat (§ 18 ZÚ)

- obchodní firmu nebo název a sídlo, identifikační číslo (je-li přiděleno),
- informaci o zápisu do veřejného rejstříku, která je uvedena na obchodní listině,
- právní formu účetní jednotky (příp. informaci o likvidaci),
- předmět podnikání nebo účel, pro který byla účetní jednotka zřízena,
- rozvahový den nebo jiný okamžik, k němuž se sestavuje účetní závěrka,
- okamžik sestavení účetní závěrky,
- podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky (popř. podpisový záznam fyzické osoby). (Šteker, 2016)

Účetní závěrku tvoří:

- **Rozvaha (bilance)** – je definována přílohou č. 1 k vyhlášce č. 500/2002 Sb.,
- **Výkaz zisku a ztráty (výsledovka)**
  - **v druhovém členění** definováno přílohou č. 2 k vyhlášce č. 500/2002 Sb.,
  - **v účelovém členění** definováno přílohou č. 3 k vyhlášce č. 500/2002 Sb.,
- **Příloha k účetní závěrce** – je definována vyhláškou pro podnikatele (§ 39 až §39c),
- **Přehled o peněžních tocích (cash flow)** – je definován vyhláškou pro podnikatele (§40 až §43); tento přehled nemusí sestavovat malé a mikro účetní jednotky bez ohledu na povinnost auditu, naopak střední a velké účetní jednotky
- **Přehled o změnách vlastního kapitálu** – je definován vyhláškou pro podnikatele (§44). (Ryneš, 2020)

3.3.4 Sestavení účetních výkazů

Důležitým zdrojem, ale ne však jediným, je při sestavování účetních výkazů obratová předvaha, nejlépe taková, která obsahuje analytické členění výsledkových a rozvahových účtů, uvádí Březinová. Dále je zřejmé ze základních prvků jednotlivých účetních dokladů, že jedna položka výkazu může vycházet z jednoho syntetického účtu, ale syntetický účet může být členěn analyticky do více řádků v účetním výkazu. Nutností pro správné vykázání bankovních úvěrů, dlouhodobých a krátkodobých pohledávek a závazků je mít členěné zúčtovací vztahy ve vztahu ke splatnosti rozvahovému dni. Při sestavování cash flow je možné čerpat data přímo z účetních knih. (Březinová, 2019)

Vzhledem k tomu, že sestavení účetních výkazů provádí účetní software, musí účetní jednotka klást velký důraz na programové zabezpečení, především aby docházelo k správnému vzájemnému propojení jednotlivých účtů a položek výkazů. Dále musí dbát na základní zásady pro sestavení účetní závěrky dle daných účetních předpisů, aby byla dodržena struktura výkazů a jednotlivé účty byly správně zařazeny do položek účetních výkazů. (Novotný, 2020)

3.4 Výkazy účetní závěrky

3.4.1 Rozvaha

Rozvaha neboli bilance je výkaz, který představuje přehled o stavu majetku podniku a zdrojích jeho krytí k určitému časovému okamžiku. Rozvaha je rozdělena na dvě strany, kde na levé straně je vykázán majetek (aktiva) a na pravé straně vlastní kapitál (pasiva). Celková aktiva se musí vždy rovnat celkovým pasivům, aby byl dodržen bilanční princip. Položky v rozvaze jsou vykázány pod písmeny, římskými a arabskými číslicemi. Položky, které jsou označené římskou číslicí, mohou být i sloučeny. Položky s nulovou hodnotou nemusí být v rozvaze uvedeny. (Šteker, 2016)

Rozvaha na straně aktiv představuje tři sloupce:

- **Brutto** – dle zákona o účetnictví se bruttem rozumí jednotlivé majetkové položky na aktivních účtech v ocenění.
- **Korekce** – zobrazuje hodnotu opravných položek a oprávek ke každému aktivnímu účtu.
- **Netto** – od aktiv odečtené opravné položky a oprávky, tzn. brutto – korekce. (Novotný, 2020)

„Každá z položek rozvahy obsahuje také informaci o výši této položky uvedené bezprostředně předcházející účetní období. ***Aktiva za minulé účetní období se uvádí v netto hodnotě. Strana pasiv*** *rozvahy obsahuje pouze dva sloupce, tj.* ***běžné a minulé období.****“* (Šteker, 2016)

Lze definovat tyto 3 rozvahy dle vyhlášky 500/2002 Sb.:

- Rozvaha v plném rozsahu,
- Rozvaha ve zkráceném rozsahu (I.) – obsahuje pouze položky označené písmeny, římskými číslicemi a položky C. II. 1 a C. II.2 (§ 3a VyZÚ),
- Rozvaha ve zkráceném rozsahu (II.) – obsahuje pouze položky označené písmeny (§ 3a VyZÚ). (Levová, 2015).

3.4.2 Výkaz zisku a ztráty

Dle Štekera, je výkaz zisku a ztráty odvozeným účetním výkazem, který zobrazuje přehled výsledku hospodaření během účetního období a nebere v potaz, zda vzniknou skutečné peněžní příjmy nebo výdaje. (Šteker, 2016)

V tomto výkazu je vykázán výsledek hospodaření za provozní a finanční činnost. Označení i uspořádání položek je stanoveno v příloze 2 a příloze 3 vyhlášky k zákonu o účetnictví pro podnikatele. Název položky je označen kombinací písmen, římských číslic a arabských číslic. Písmena vyjadřují nákladové položky a číslice výnosové položky. Ve výkazu jsou výpočtové položky označeny symbolem „*“ a mezi ně patří:

- **Provozní výsledek hospodaření** = provozní výnosy – provozní náklady
- **Finanční výsledek hospodaření** = finanční výnosy – finanční náklady
- **VH před zdaněním** = provozní výsledek hospodaření + finanční výsledek hospodaření
- **VH po zdanění** = výsledek hospodaření před zdaněním – daň z příjmů
- **VH za účetní období** = výsledek hospodaření po zdanění
- **Čistý obrat za účetní období** = celkové výnosy.

Ve výkazu zisku a ztráty jsou vykázané hodnoty v jednotlivých položkách vždy za běžné a minulé účetní období. Rozvaha s Výkazem zisku a ztráty je propojena tím, že položka výsledku hospodaření za účetní období uvedená ve výkazu zisku a ztráty

(řádek ***) se musí rovnat položce výsledku hospodaření běžného účetního období uvedené v rozvaze (pasiva, řádek A.V.). (Brychta, 2017)

Výkaz zisku a ztráty uvádí ziskovost jako čistý příjem, který je stanoven v souladu s GAAP. Čistý příjem je sice důležitým měřítkem ziskovosti, finanční situace organizace, aj. alespoň v krátkodobém horizontu, ale více záleží na skutečné hotovosti, která teče dovnitř a ven z podnikání, než je tomu u vykázaného čistého příjmu. Proto občas podnik zkrachuje, i když jeho čistý příjem byl historicky pozitivní. Často mnoho podniků, které vykázaly zápornou čistou hodnotu příjmy (tj. čisté ztráty) přežily s minimální nebo žádnou finanční škodou. (Gapenski, Louis C., 2012)

3.4.3 Přehled o peněžních tocích (Cash Flow)

Tento přehled vykazuje stav peněžních prostředků na začátku a na konci účetního období a udává informaci o tom, jak se jednotlivé činnosti účetní jednotky podílely na čerpání či odčerpání peněžních prostředků. Vzhledem k tomu, že zisk, který je vykázaný ve Výkazu zisku a ztráty ještě nezaručuje dostatek peněžních prostředků (v opačném případě ztráta neznamená nedostatek peněžních prostředků), je Přehled o peněžních tocích jeho důležitým informačním doplňkem. (Müllerová, 2016)

Výkaz peněžních toků je jedním z primárních finančních výkazů. Poskytuje informace v rozvaze a výsledovce (zisk a ztráta). Uživatelé účetních závěrek chtějí vědět o změnách ve finanční oblasti pozice. To zahrnuje poskytování informací o schopnosti účetní jednotky generovat hotovostní toky a použití účetní jednotky těmito peněžními toky. (Weetman, 2018)

Pokud se hovoří o peněžních prostředcích, myslí se tím peníze v hotovosti včetně cenin, tzn. účtová skupina **21 – Peněžní prostředky v pokladně**, **22 – Peněžní prostředky na účtech**, **26 – Převod mezi finančními účty**.
Přehled o peněžních tocích má následující strukturu:

- peněžní toky z provozní činnosti;
- peněžní toky z investiční činnosti;
- peněžní toky z finanční činnosti (lépe z financování). (Müllerová, 2016)

Provozní činnost je taková činnost, která není investiční nebo finanční činností ale základní výdělečnou činností a jiných činností účetní jednotky.

Do **investiční činnosti** je zahrnuto pořízení a prodej dlouhodobého majetku, dále činnosti, které souvisejí s poskytováním úvěrů, zápůjček a výpomocí a nespadají do provozní činnosti.

Finanční činnost má za následek změny, které se týkají velikosti a složení vlastního kapitálu nebo také dlouhodobých či krátkodobých závazků. (Březinová, 2019)

Přehled o peněžních tocích v provozní činnosti může být sestavován dvěma způsoby:

- přímá metoda – vykazují se volené a uspořádané skupiny peněžních příjmů a výdajů;
- nepřímá metoda – zde je výsledek hospodaření každé účetní jednotky upraven o:
    - nepeněžní transakce v provozní činnosti (tj. transakce, které ovlivňují výsledek hospodaření, avšak nemají přímý vliv na přírůstek nebo úbytek peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, jako např. odpisy, tvorba a čerpání rezerv a opravných položek);
    - neuhrazené náklady a výnosy minulých nebo budoucích účetních období;
    - změny stavu položek pracovního kapitálu.

Investiční a finanční část přehledu se sestavuje vždy přímou metodou. (Müllerová, 2016)

3.4.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu zaznamenává změny, tedy snížení nebo zvýšení vlastního kapitálu mezi dvěma rozvahovými dny. Existují dvě struktury přehledu, a to horizontální nebo vertikální. Rozhodnutí je pouze na každé účetní jednotce, kterou strukturu zvolí. Jediný konkrétní požadavek, který musí účetní jednotka dodržet je, aby vyčíslila vyplacené podíly na zisku a zdroje, ze kterých bylo pro tuto výplatu čerpáno. (Müllerová, 2016)

3.4.5 Příloha k účetní závěrce

Příloha k účetní závěrce je důležitá a sestavuje se proto, aby informace v účetních výkazech komentovala, doplňovala a rozšiřovala. Pro co nejlepší srovnání uzavíraného období s předcházejícím, se v Příloze uvádí informace za dvě účetní období.

Všechny účetní jednotky mají povinnost vykazovat v příloze **základní informace**. Vyhláška č. 500/2002 Sb., stanovuje **další informace** v příloze účetní závěrky, a to zvlášť pro mikro a malé účetní jednotky (v případě povinnosti auditu) a zvlášť pro střední a velké účetní jednotky. Velké účetní jednotky, ještě navíc k základním informacím, musí zveřejňovat v příloze účetní závěrky **doplňující informace**. (Březinová, 2019)

Jako poměrně překvapivý se může zdát požadavek, aby mikro či malá neauditovaná účetní jednotka v příloze dále vykázala informace o nabytí vlastních akcií či vlastních podílů. (Brychta, 2017)

Základní informace, které musí každá účetní jednotka zveřejnit, jsou definovány v § 39 VPU:

- informace dle § 18 odst. 3 ZÚ,
- informace o použitých účetních zásadách a metodách, a to zejména:
    - oceňování majetku a závazků,
    - stanovení odpisů a opravných položek (nové terminologicky úprav hodnot majetku),
    - stanovení přepočtu cizoměnových transakcí,
    - stanovení reálné hodnoty majetku a závazků,
- informace o použitém oceňovacím modelu pro stanovení reálné hodnoty,
- pohledávky a závazky s dobou splatnosti delší než 5 let,
- pohledávky a závazky, které jsou kryty věcnými zárukami,
- výše a povaha jednotlivých výnosů a nákladů, které jsou mimořádné svým objemem či původem,
- zálohy, závdavky, zápůjčky a úvěry poskytnuté členům orgánů účetní jednotky včetně uvedení úrokové sazby a hlavních podmínek,
- závazky a podmíněné závazky, které nejsou vykázány v rozvaze,
- průměrný přepočtený počet zaměstnanců v průběhu účetního období. (Müllerová, 2016)

Další informace v příloze účetní závěrce velké účetní jednotky dle § 39c jsou například:

- informace o rozčleněných tržbách z prodaných služeb, výrobky a služby podle kategorizace činnosti a podle zeměpisných trhů. Tyto informace by mohly být vynechány, pokud je možné jejich uvedení účetní jednotku poškodit.

- celkové odměny, které si účtuje auditor za povinný audit roční účetní závěrky a za jiné ověřovací služby, za daňové poradenství a jiné ne-auditorské služby. Pokud účetní jednotka spadá do konsolidované účetní závěrky a informace uvádí v příloze konsolidované účetní závěrky, nemusí být uvedeny v účetní příloze. (Müllerová, 2016)

Příloha k účetní závěrce je nezbytnou součástí pro doplnění a vysvětlení účetní závěrky – primární závěrky. Může obsahovat další relevantní informace potřebné uživatelům ohledně položek v rozvaze, výkazu zisku a ztráty a výkazu o peněžním toku. Příloha a primární účetní závěrka tvoří ucelený celek. Obsah účetní závěrky je stejně důležitý jako čísla a je potřeba se vyhnout nejednoznačnosti. (Weetman, 2018)

3.5 Obsah účetní závěrky pro jednotlivé kategorizace účetních jednotek

Obsah účetní závěrky se odvíjí od toho, do jaké kategorizace účetní jednotka spadá a od toho, zdali má povinnost auditu. Účetní závěrka může být sestavena buď ve zkráceném, nebo v plném rozsahu. Ve zkráceném rozsahu sestavují výkazy účetní jednotky, které nejsou ověřovány auditorem a nejsou obchodní společností. Je-li účetní jednotka obchodní společností nebo podléhá auditu, musí výkazy sestavit v plném rozsahu. (Brychta, 2017)

3.5.1 Mikro účetní jednotka bez povinnosti ověření závěrky auditorem

Každá mikro účetní jednotka, která není auditovaná, musí sestavovat následující výkazy:

- **Rozvaha ve zkráceném rozsahu**

Rozvaha ve zkráceném rozsahu je jednoduchým výkazem, který obsahuje pouze položky, které jsou označeny velkými písmeny. V následující tabulce č. 1 je znázorněna její podoba. (Šteker, 2016)

Tabulka 1 Rozvaha ve zkráceném rozsahu u mikro účetní jednotky

Mikro účetní jednotky	
Aktiva celkem	**Pasiva celkem**
A. Pohledávky za upsaný základní kapitál	A. Vlastní kapitál
B. Stálá aktiva	B. Rezervy
C. Oběžná aktiva	C. Závazky
D. Časoví rozlišení aktiv	D. Časové rozlišení pasiv

Zdroj: vlastní zpracování dle Březinové 2019

- **Výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu**

Mikro účetní jednotky, které nepodléhají auditu a nejsou obchodní společností, mohou sestavit výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu. Pokud zvláštní právní předpis nenařizuje jinak, účetní jednotka není povinna výkaz zisku a ztráty zveřejňovat, má pouze povinnost jej sestavit.

Tento výkaz může být sestaven ve dvou podobách, a to v druhovém nebo účelovém členění a tento typ jednotky uvádí pouze položky označeny písmeny a římskými číslicemi. (Kraclík, 2016)

- **Příloha k účetní závěrce**

V příloze účetní jednotky uvádějí základní informace. Tyto informace představuje každá účetní jednotka bez ohledu, do jaké kategorizace je začleněna. Mikro účetní jednotka bez povinnosti auditu se řídí §39. (zákon č. 563/1991 Sb., vyhláška 500/2002 Sb.)

3.5.2 Mikro účetní jednotka s povinností ověření závěrky auditorem

Pokud povinnost ověření závěrky auditorem nařizuje zvláštní předpis, musí účetní jednotka sestavit tyto výkazy:

- **Rozvaha v plném rozsahu**
- **Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu**
- **Příloha** – základní údaje musí být doplněny o informace podle §39 a §39a z vyhlášky č.500/2002 Sb.,

V §39a se jedná například o:

- zůstatky na začátku a na konci účetního období dlouhodobých aktiv a přírůstky a úbytky během účetního období. Výši opravných položek a oprávek na začátku a na konci účetního období. Pokud účetní jednotka rozhodne, že jsou součástí ocenění pořizovaného majetku i úroky, uvede jejich výši.
- název a sídlo účetní jednotky, která sestavuje konsolidovanou účetní závěrku, a skupiny účetních jednotek, které tvoří konsolidační celek. Povaha a obchodní účel operací, které nebyly uzavřeny za běžných podmínek. (Šteker, 2016)

3.5.3 Malá účetní jednotka bez povinnosti ověření závěrky auditorem

Malá účetní jednotka, která nemá povinnost auditu, vykazuje výkazy stejně jako mikro účetní jednotka.

- **Rozvaha ve zkráceném rozsahu**

Položky jsou označeny velkými písmen v kombinaci s římskými číslicemi. Nejvíce dopodrobna jsou rozvedeny „Pohledávky“, které jsou rozděleny na: dlouhodobé, krátkodobé a časové rozlišení aktiv.

Tabulka 2 Rozvaha malé účetní jednotky

Rozvaha malé účetní jednotky	
Aktiva celkem	**Pasiva celkem**
A. Pohledávky za upsaný kapitál	A. Vlastní kapitál
B. Stálá aktiva	A.I. Základní kapitál
B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II. Ážio a kapitálové fondy
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek	A.III. Fondy ze zisku
B.III. Dlouhodobý finanční majetek	A.IV. Výsledek hospodaření minulých let (+/-)
C. Oběžná aktiva	A.V. Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)
C.I. Zásoby	A.VI. Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku (-)
C.II. Pohledávky	B.+ C. Cizí zdroje
C.II.1. Dlouhodobé pohledávky	B. Rezervy

C.II.2. Krátkodobé pohledávky	C. Závazky
C.II.3 Časové rozlišení aktiv	C.I. Dlouhodobé závazky
C.III. Krátkodobý finanční majetek	C.II. Krátkodobé závazky
C.IV. Peněžní prostředky	C.III. Časové rozlišení pasiv
D. Časové rozlišení aktiv	D. Časové rozlišení pasiv

Zdroj: Vlastní zpracování dle Březinové 2019

- **Výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu**

Stejně jako u mikro účetní jednotky platí, že pokud malá účetní jednotka není obchodní společností a nepodléhá auditu, může sestavovat Výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu. Malá účetní jednotka má také povinnost výkaz sestavit, ale nemusí jej zveřejňovat.

- **Příloha k účetní závěrce**

Příloha malé účetní jednotky se řídí dle vyhlášky č.500/2002 Sb §39 stejně jako ne-auditovaná mikro účetní jednotka, uvádí tedy pouze základní informace.

V §39 jsou uvedeny základní informace, a to:

- popis účetní jednotky (obchodní firma, sídlo nebo bydliště a místo podnikání, právní forma, popř. informace o tom, že je účetní jednotka v likvidaci, předmět podnikání, identifikační číslo, informace o zápisu do veřejného rejstříku, datum vzniku nebo datum zahájení činnosti podnikání, rozvahový den, ke kterému je sestavena účetní závěrka).
- informace o aplikaci obecných účetních zásad a účetních metod (způsob ocenění majetku a závazků, úpravy hodnot majetku – odpisy a opravné položky, uplatnění způsobu při přepočtu údajů v cizích měnách, oceňovací model při ocenění reálnou hodnotou, výši závazkových vztahů, které k rozvahovému dni mají dobu splatnosti delší než 5 let, nebo které jsou kryty zárukami s uvedením povahy a formy těchto záruk. Dále je zde uvedena výše záloh, závdavků, zápůjček a úvěrů poskytnutých členům správních, řídících a dozorčích orgánů s úrokovou sazbou. Výše a povaha jednotlivých položek výnosů a nákladů, které jsou mimořádné svým objemem nebo původem. Průměrný přepočítaný stav zaměstnanců za běžné a minulé období. (Müllerová, 2016)

3.5.4 Malá účetní jednotka s povinností ověření účetní závěrky auditorem

Malá účetní jednotka, která spadá do podmínek dle vyhlášky č. 500/2002 Sb., a má tak povinnost nechat si ověřovat účetní závěrku auditorem a sestavuje následující výkazy v tomto rozsahu:

- **Rozvaha v plném rozsahu,**
- **Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu,**
- **Příloha k účetní závěrce** – Příloha malé účetní jednotky se řídí stejnou vyhláškou jako mikro účetní jednotka, kterou je vyhláška č. 500/2002 Sb., §39 + §39a.

3.5.5 Střední účetní jednotka

Zákon o účetnictví praví, že každá střední účetní jednotka musí mít zkontrolovanou účetní závěru auditorem. Tímto sestavují tyto výkazy:

- Rozvaha v plném rozsahu,
- Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu,
- Příloha k účetní závěrce.

Střední jednotky, které jsou obchodní společností, sestavují navíc tyto dokumenty:

- Přehled o peněžních tocích,
- Přehled o změnách vlastního kapitálu – může mít dvě struktury a je na každé účetní jednotce, kterou si zvolí. (zákon č. 563/1991 Sb.,)

Tabulka 3 Struktura přehledu o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích	
P.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku úč. období
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti
B***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti
C***	Čistý peněžní tok vztahující se finanční činnosti
F.	Čisté zvýšení nebo snížení peněžních prostředků A*** + B*** + C***
R.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období

Zdroj: vlastní zpracování dle Březinové, 2019

3.5.6 Velká účetní jednotka

Dle zákona č. 563/1991 Sb., má povinnost ověření účetní závěrky auditorem každá velká účetní jednotka, která není subjektem veřejného zájmu.

Účetní závěrku tvoří tyto dokumenty:

- **Rozvaha v plném rozsahu,**
- **Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu,**
- **Přehled o peněžních tocích** – platí pouze pro obchodní společnosti,
- **Přehled o změnách vlastního kapitálu** – sestavují pouze obchodní společnosti,
- **Příloha k účetní závěrce** – velká účetní jednotka při sestavování přílohy k účetní závěrce postupuje dle vyhlášky č. 500/2002 Sb., § 39 + § 39b + § 39c.

3.6 Zpráva o platbách

Rozsah působnosti

„Zprávu o platbách orgánům správy členského státu Evropské unie nebo třetí země (dále jen "zpráva o platbách") sestavuje k rozvahovému dni velká účetní jednotka, včetně subjektu veřejného zájmu, s výjimkou vybrané účetní jednotky, činná v těžebním průmyslu, která vykonává jakoukoli činnost související s průzkumem, vyhledáváním, objevováním, rozvojem a těžbou ložisek nerostů, ropy, zásob zemního plynu či jiných látek v souladu s příslušným nařízením Evropské unie.“ (zákon č. 563/1991 Sb., §32a)

- Zpráva musí být sestavena v českém jazyce a hodnoty jsou uvedeny v české měně.
- Účetní jednotka, která je konsolidovanou nebo konsolidující účetní jednotkou a současně jednotkou konsolidačního celku jiné konsolidující osoby a splňuje následující podmínky, nemá povinnost sestavovat zprávu,
    - konsolidující účetní jednotka nebo jiná konsolidující osoba se řídí právem ČR nebo jiného státu EU,
    - platby, které odvádí účetní jednotka orgánům správy Evropské unie nebo třetí země jsou sestaveny konsolidující účetní jednotkou v konsolidované zprávě.
- Za orgán správy je v této části zákona považován jakýkoli ústřední, regionální či místní orgán správy členského státu nebo třetí země, je zde zahrnován i jakýkoliv útvar bez právní osobnosti, agentura nebo osoba, ve které tento orgán správy má rozhodující vliv. (Králová, 2020)

- Za projekt je považována provozní činnost, která je upravena jedinou smlouvou, licencí, ujednáním o nájmu, koncesí nebo podobnými právními dohodami a které jsou představeny základem pro platební závazky vůči orgánům správy. Pokud je projekt provázán více dohodami zásadním způsobem, je považován za soubor dohod.
- Za platbu je považována částka, uhrazená peněžitým či nepeněžitým plněním, za činnosti uvedené výše, přičemž se jedná o následující:
    - *„část produkce odváděná jako naturální plnění,*
    - *daň, poplatek a jiné obdobné peněžité plnění placené z výnosů, výroby nebo zisku, s výjimkou spotřební daně, daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob nebo daně z prodeje,*
    - *podíl na zisku,*
    - *úplata za uzavření smlouvy, objevení ložiska nebo těžební lokality a výrobu nebo těžbu,*
    - *licenční poplatek, nájemné, plnění za licence a koncese a*
    - *platba za zlepšení infrastruktury.“* (Králová, 2020)

Obsah zprávy o platbách

- Ve zprávě o platbách jsou uvedeny informace o činnostech v příslušném účetním období.
- Ve zprávě o platbách nejsou uvedeny platby, přesahující částku 2 600 000 Kč za účetní jednotku. Nezáleží na tom, zdali je platba provedena jednorázově nebo jako součet souvisejících plateb.
- *„Informace o platbách odvedených účetní jednotkou týkající se povinností uložených na úrovni vnitřního útvaru účetní jednotky je možné uvádět na nejnižší možné úrovni vnitřního útvaru účetní jednotky.“* (zákon č. 563/1991 Sb., §32b)
- V případě, že se odvádí nepeněžitá plnění, je uvedena jejich hodnota, popř. i objem nepeněžitého plnění. Účetní jednotka vysvětluje určení této hodnoty v komentáři ve zprávě.
- Informace o platbách jsou zohledněny více věcnou podstatou než formou dotčené platby nebo činnosti. *„Platby a činnosti nesmějí být uměle rozdělovány ani slučovány s cílem vyhnout se povinnosti tuto zprávu sestavit.“* (Králová, 2020)

Konsolidovaná zpráva o platbách

Obsah konsolidované zprávy o platbách je totožný jako obsah individuální zprávy o platbách. Nejdůležitější fakt je ten, že konsolidující účetní jednotka je rovněž považována za činnou v těžebním průmyslu nebo v odvětví těžby dřeva v původních lesích, pokud je některá z jejich účetních jednotek konsolidovaná a činná v těžebním průmyslu nebo v odvětví těžby a dřeva v původních lesích. Zákon o účetnictví říká, že může být udělena výjimka při sestavování konsolidované zprávy o platbách, a to pro:

- konsolidující účetní jednotku malé nebo střední skupiny, pokud není některá účetní jednotka ve skupině subjektem veřejného zájmu, nebo
- konsolidující účetní jednotku, která je zároveň konsolidovanou účetní jednotkou v některém z členských států.

Zpráva o platbách se zveřejňuje dle stejných pravidel jako účetní závěrka a výroční zpráva a obsahuje také prohlášení statutárního orgánu nebo jiné odpovědné osoby o tom, že zpráva byla podle jejich nejlepšího vědomí a schopností sestavena a zveřejněna v souladu se zákonem. (Müllerová, 2016)

3.7 Zpráva o vztazích

Zpráva o vztazích představuje soubor informací o struktuře vztahů mezi ovládajícími a ovládanými osobami. Účelem této zprávy je definovat veškerá jednání a úkony ovládané osoby, které jsou ovlivněny specifickými vztahy plynoucí z jejího začlenění do seskupení.

Zpráva o vztazích je upravena Zákonem o obchodních korporací, který udává povinnost sestavit zprávu o vztazích všem ovládaným osobám bez ohledu na to, zda v rámci koncernu došlo k uzavření ovládací smlouvy. (Kubátová, 2018)

Zákon o obchodních korporacích definuje tyto pojmy takto: *„Ovládající osobou je osoba, která může v obchodní korporaci přímo či nepřímo uplatňovat rozhodující vliv. Ovládanou osobou je obchodní korporace ovládaná ovládající osobou. Je-li ovládající osobou obchodní korporace, je mateřskou obchodní korporací, a je-li ovládanou osobou obchodní korporace, je dceřinou obchodní korporací. Řídící osoba podle § 79 a většinový společník jsou vždy ovládajícími osobami, ledaže ve vztahu k většinovému společníkovi stanoví § 75 jinak. Řízená osoba podle § 79 je vždy ovládanou osobou. Koncern tvoří*

jedna nebo více osob podrobených jednotnému řízení jinou osobou nebo osobami s řídící osobou.“ (Kubátová, 2018)

Zprávu o vztazích sestavuje statutární orgán ovládané osoby zpravidla do třech měsíců od skončení účetního období a bývá součástí výroční zprávy. Pokud obchodní korporace disponuje kontrolním orgánem, tento orgán musí přezkoumat zprávu o vztazích a o výsledcích a dále informovat valnou hromadu. (Šteker, 2016)

Je-li ovládající osoba jediným společníkem, není nutné přezkoumání. Jsou-li zjištěny nějaké závady ve zprávě kontrolním orgánem, je statutární orgán vyzván k opravě.
Zpráva o vztazích obsahuje tyto informace:

- strukturu vztahů mezi ovládajícími a ovládanými osobami,
- úloha ovládané osoby ve skupině, způsob a prostředky ovládání,
- přehled jednání týkající se majetku přesahujícího 10 % vlastního kapitálu v posledním účetním období, která byla učiněna v zájmu ovládající osoby,
- přehled vzájemných smluv,
- posouzení, zda ovládané osobě nevzniká újma, pokud újma vzniká, vytváří se návrh na vyrovnání,
- zhodnocení výhod, nevýhod a rizik plynoucích ze vzájemných vztahů ve skupině.

Chybí-li statutárnímu orgánu některá z informací k vypracování zprávy, tuto skutečnost s vysvětlením uvede ve zprávě. (Kubátová, 2018)

3.8 Výroční zpráva

Účetní jednotky, které chtějí veřejnosti poskytovat informace o výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení účetní jednotky nebo podléhají auditu, vykazují společně s účetními informacemi i výroční zprávu. Účetní jednotky podléhající povinnosti auditu, mají dle zákona povinnost vytvořit výroční zprávu. Cílem výroční zprávy je podávat informace ucelené, komplexní, a vyvážené informace o výkonnosti účetní jednotky, o jejím hospodářském postavení, o principech řízení rizik a důležitých aktivitách. Vzhledem k tomu, že s výroční zprávou souvisí i účetní závěrka, musí být informace ve vzájemném souladu a poskytovat tak pravdivý a spolehlivý obraz o ekonomických ukazatelích účetní jednotky. Aby nemohlo dojít ke zveřejnění mylným informacím, je

výroční zpráva ověřovaná auditorem již před zveřejněním. Výroční zpráva obsahuje finanční i nefinanční informace:

- o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy,
- o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,
- o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztahů,
- o tom, zda má účetní jednotka pobočku nebo jinou organizační složku podniku v zahraničí,
- požadované podle zvláštních právních předpisů,
- o nabytí vlastních akcií (od roku 2016). (Březinová, 2019)

Nefinanční informace ve výroční zprávě

Velká účetní jednotka, která je nejen obchodní společností ale také subjektem veřejného zájmu, představuje nefinanční informace, pokud překročí hranici 500 zaměstnanců průměrného počtu v průběhu účetního období. Tyto informace by měly být z pravidla odkázány na částky uvedené v účetní závěrce a detailně okomentované.

Účetní jednotky spadající do kategorizace mikro, malé a střední jednotky nemusí uvádět nefinanční informace. (Kučerová, 2015)

Nefinanční informace zahrnují především oblast životního prostředí, respektování lidských práv, sociální a zaměstnanecké otázky a boj proti korupci. Účetní jednotka stručně popisuje svůj obchodní model, kde zároveň uvede řádná opatření a postupy, které v daných oblastí využívá (popř. zmíní důvod nevyužití) a uvede výsledky těchto opatření.

V následujícím kroku definuje hlavní rizika, která souvisí jak se zmíněnými oblastmi, které souvisí s operacemi účetní jednotky, tak své obchodní vztahy, kde uvede zmínku o výrobcích a služeb s nežádoucími výsledky v dané oblasti. V závěru jsou uvedeny nefinanční klíčové ukazatele výkonosti, vztahující se k odpovídající podnikatelské činnosti. (Brychta, 2017)

3.9 Audit účetní závěrky a výroční zprávy

3.9.1 Kdy je společnost povinna auditu

Povinnost auditu se týká každé střední a velké účetní jednotky, obchodních společností a družstev. Pravidla se liší pro každý druh společnosti. Povinnost upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, dle §20 mají povinnost tyto účetní jednotky:

- akciové společnosti, které na konci rozvahového dne účetního období, ve kterém je účetní závěrka ověřována, a účetního období jej předcházející, překročily nebo již dosáhly alespoň jednoho ze tří následujících kritérií:
    - celková aktiva více než 40 000 000 Kč, (celkovými aktivy se zde rozumí úhrn zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o položky §26 odst.3 – např. opravné položky.)
    - roční úhrn čistého obratu více než 80 000 000 Kč, (ročním obrat představuje výši výnosů sníženou o prodejní slevy a dělené počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, vynásobeno číslem dvanáct)
    - průměrný přepočítaný stav zaměstnanců v průběhu účetního období více něž 50
- ostatní obchodní společnosti a družstva, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, ve kterém je účetní závěrka ověřována a účetního období jemuž předcházející, překročily nebo dosáhly alespoň dvou ze tří uvedených kritérií.

Povinnost auditu mají v případě splnění dvou podmínek z výše uvedených také:

- zahraniční podnikající osoby,
- fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku či vedoucí účetnictví dobrovolně,
- fyzické a právnické, kterým povinnost auditu ukládá zvláštní zákon. (zákon 563/1991 Sb., §20)

Některé účetní jednotky mohou tvořit výjimku, jsou to například jednotky v konkursu, reorganizaci, případně účetní jednotky, u kterých došlo ke zrušení konkurzu z důvodu, že u majetku dlužníka došlo k nepostačujícímu uspokojení věřitelů. (Síč, 2013)

3.9.2 Povinnost auditu ze zákona pro ostatní účetní jednotky, které nejsou akciovou společností

Ostatní účetní jednoty mají povinnost mít ověřenou řádnou účetní závěrku, mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu auditorem, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, ve kterém je účetní závěrka ověřována a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo dosáhly alespoň dvě ze tří uvedených kritérií (aktiva celkem více než 40 000 000 Kč, roční úhrn čistého obratu více než 80 000 000 Kč, průměrný přepočítaný stav zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50). (zákon č. 563/1991 Sb.,), § 20 a § 21)

Přestože některé účetní jednotky splňují výše uvedená kritéria a měly by podléhat auditu, mohou tvořit výjimku a mohou být od auditu osvobozeny. Jedná se o takové účetní jednotky, které sestavují účetní jednotku v průběhu konkurzu. Osvobození od auditu trvá po sobě jdoucích 36 kalendářních měsíců, začínající ode dne prvního kalendářního měsíce následujícího po dni, kdy nastaly účinky prohlášení konkurzu, pokud o jejím ověření auditorem nerozhodne věřitelský výbor.

Každá účetní jednotka si auditora vybírá sama v rejstříku auditorů, kde jsou auditoři zapsány pod vedením Komory auditorů České republiky. Auditor má povinnost provádět audit v souladu se zákonem č. 93/2009 Sb. o auditorech a vnitřními předpisy Komory auditorů ČR, a musí dodržovat mezinárodní auditorské standardy vydávané Komorou (ISA). Auditor po prověření účetní závěrky vyslovuje názor ve formě výroku, který může mít čtyři stupně:

- bez výhrad,
- s výhradou,
- záporný výrok,
- odmítnutí výroku. (Müllerová, 2016)

3.9.3 Průběh auditu

Účetní závěrky jsou ověřovány především u společností, u kterých povinnost auditu účetní závěrky vyplývá ze zákona o účetnictví a z obchodního zákoníku, případně z dalších zákonných norem. Dále jsou také prováděny pro společnosti, které chtějí auditem své účetní závěrky prezentovat veřejnosti svoji důvěryhodnost. Výstupem je auditorská zpráva

s výrokem a dopis managementu obsahující poznatky a zjištěné nedostatky. (Audit Consult, 2019)

Audit probíhá v několika fázích, v první fázi je navržen a odsouhlasen celkový postup auditu včetně časového harmonogramu. Velká pozornost je zaměřena na auditorský tým, který je zaměřen na ověřování spolehlivost vnitřního kontrolního systému a testy věcné správnosti. Na konci je provedeno vyhodnocení, které je posouzeno podle výsledku kontroly vybraného vzorku dat z těch nejdůležitějších oblastí účetní agendy. Dále je ověřována vazba na vnitřní směrnice společnosti. (Audit Consult, 2019)

Auditor posuzuje správnost provádění inventarizaci majetku a jejího vyhodnocení. Dále zhodnotí významné události ovlivňující výsledky společnosti za uplynulé období. Auditor se také soustředí, zdali je dodržován postup při zpracování účetní závěrky. Zjistí-li auditor nějaké nedostatky, informuje účetní jednotu, která je může opravit. Finální fáze auditu zahrnuje ověření účetní závěrky a zpracování auditorské zprávy.

Audit klade důraz na účetní výkazy vyjadřující věrný a poctivý obraz finanční pozice a výsledků hospodaření a peněžních toků účetní jednotky. Dbá na sestavení výkazů, které musí být v souladu s právními normami upravující oblast prezentace účetní závěrky. Audit je ukončen sestavením závěreční zprávy s výrokem autora. Účetní jednotka obdrží dopis auditora jako veřejnou listinu se závěry za jednotlivé ověřované oblasti, kde jsou uvedeny nedostatky a zároveň návrh pro odstranění. (Audit Consult, 2019)

3.10 Schválení a zveřejnění účetní závěrky a výroční zprávy

3.10.1 Povinnosti zveřejnění účetní závěrky

Účetní jednotky zapsané v obchodním rejstříku, jsou povinny zveřejnit účetní závěrku a výroční zprávu ve sbírce listin obchodního rejstříku, a to nejpozději do jednoho roku od rozvahového dne. Tuto povinnost upravuje §21a, zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví. Dle §66 rejstříkového zákona se do sbírky listin ukládá účetní závěrka, obsahující rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přílohu, výroční zprávu (pokud je povinnost dle zákona ji vyhotovit), zprávu auditora (pokud je povinnost dle zákona ověření auditorem), zprávu o vztazích mezi propojenými osobami a rozdělení zisku nebo úhrady (pokud není již součástí výroční zprávy). (Dušek, 2018)

Povinnost zveřejnění je dáno zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, kde je též vymezeno, které konkrétní dokumenty musí být

ve sbírce listin uloženy. Dokumenty se ukládají do sbírky listin na příslušný rejstříkový soud, nebo se předají České národní bance. (Skálová, 2015)

Za příslušný rejstříkový soud je považován krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud osoby, týkající se zveřejnění. Pozor u pobočných spolků, u nichž je příslušným rejstříkovým soudem krajský soud, do jehož kompetence spadá hlavní spolek. (Lexová, 2018)

Stejně jako účetní závěrka se také zveřejňuje výroční zpráva, přitom účetní závěrka může být uložena jako součást výroční zprávy. Pro zveřejnění výroční zprávy je lhůta 30 dní poté, kdy byla výroční zpráva ověřena auditorem a schválena nejvyšším orgánem společnosti. Pokud není některá z těchto podmínek splněna, účetní jednotka má povinnost do konce následujícího účetního období zveřejnit výroční zprávu s informací, že nedošlo ke schválení či ověření účetní závěrky. (Skálová, 2015)

Účetní jednotky mají povinnost zveřejnit účetní závěrku v takovém rozsahu, ve kterém ji sestavily. Pokud účetní jednota musí mít auditovanou účetní závěrku, musí ji zveřejnit v takovém rozsahu, ve kterém byla auditovaná. Nesmí být zveřejněny žádné informace, které nebyly auditovány. (Brychta, 2017)

Zákon o účetnictví říká, že společnosti mají povinnost zveřejňovat nejen výkazy zapsané ve veřejných rejstřících, kterými jsou spolky a společenství vlastníků jednotek, ale i účetní jednotky, o kterých to stanovuje zvláštní právní předpis. Účetní jednotka, která vede jednoduché účetnictví, zveřejňuje přehled o majetku a závazcích. Této povinnosti nepodléhá mikro a malá ne-auditovaná účetní jednotka. Těmto jednotkám, pokud to neurčí jiný zvláštní předpis, nenaléhá povinnost zveřejňovat výkaz zisku a ztráty, ale zveřejňují pouze rozvahu a přílohu k účetní závěrce. Všechny jednotky musí v příloze uvést, jakým způsobem došlo k nabytí akcií nebo vlastnických podílů. Jednotky mohou zveřejňovat pouze vybrané informace a druh výroku auditora, kde musí uvést poznámku, na jakém místě nalezne celou účetní závěrku včetně kompletní auditorské zprávy. (Chalupa, 2018)

Akciové společnosti musí mít založeny webové stránky, kde jsou k nalezení informace v obchodních listinách. U společností s ručením omezeným tato povinnost platí v případě, že mají zřízené funkční webové stránky. (Skálová, 2015)

Veřejný rejstřík a sbírka listin je veřejně přístupný seznam, do kterého lze nahlížet, tisknout informace z internetu nebo si je vyžádat na soudu. (Březinová, 2019)

Veřejný rejstřík a sbírka listin jsou vedeny rejstříkovým soudem v elektronické formě. Účetní jednotky, které jsou zapsány do veřejného rejstříku, zveřejňují dokumenty uložením do sbírky listin veřejného rejstříku. Splněním povinnosti zveřejnění je považován okamžik předání dokumentů rejstříkovému soudu, nikoliv jejich publikace ve sbírce listin. (Koch, 2019)

Po ukončení procesu schválení výkazů již nesmí být vloženy žádné účetní případy do již uzavřených knih. Výjimkou může být pouze přeměna obchodní korporace. Na následujícím obrázku jsou zachyceny jednotlivé kroky, které souvisí s účetní závěrkou. (Brychta, 2017)

Obrázek 1 Jednotlivé kroky související s účetní závěrkou

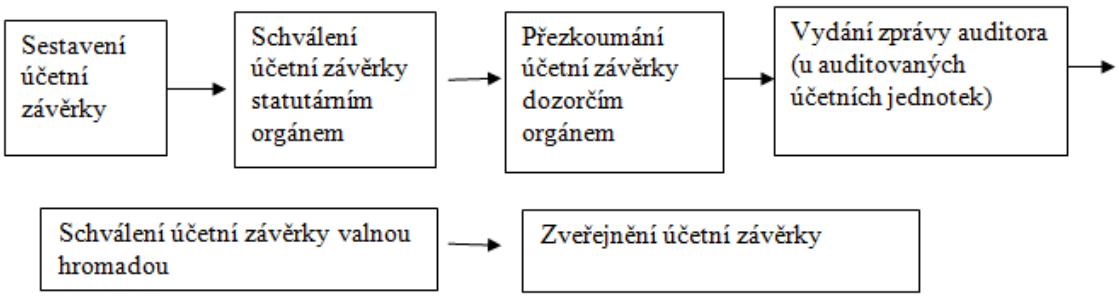

Zdroj: dle Müllerové, 2016

Obrázek 2 Schválení účetní závěrky

	Kdo schvaluje	Kdy	Kdo kontroluje (účetní knihy a závěrku)
s.r.o.	§ 190/2/g valná hromada	§ 181/2 max. do 6 měsíců od posledního dne účetního bdobí	dozorčí rada (pokud je) § 201/2/b
a.s.	§ 421/2/g valná hromada	§ 403/1 max. do 6 měsíců od posledního dne účetního období	dozorčí rada § 447/3
družstvo	§ 656/d členská schůze	§ 638/2 do konce roku	kontrolní komise § 716/1

Zdroj: vlastní zpracování

3.10.2 Způsoby zveřejnění účetní závěrky

Zveřejnění probíhá formou zaslání v elektronické podobě ve formátu PDF (Portable Document Format) na rejstříkový soud a jsou uloženy do sbírky listin. Každá listina musí být jako jeden dokument PDF a nelze je slučovat. Velikost dokumentů nesmí překročit 150 kb na 1 stránku listiny. Dále není vhodné získat PDF skenováním, protože by mohly chybět podpisy nebo by údaje mohly být špatně čitelné, proto je nejvhodnější export např. z MS Word do PDF. Dokument nesmí být ani nijak zašifrovány (bez hesla). Je nutné dbát na to, aby listiny neobsahovaly informace, které podle zákona nesmějí být zveřejněny. Rejstříkový soud není odpovědný za obsah listin, pouze sbírku listin vede. (Dušek, 2018)
Listiny je možné zaslat rejstříkovým soudům těmito způsoby:

- datovou schránkou,
- na elektronickou adresu soudu (e-mailem),
- prostřednictvím online podání do sbírky listin,
- webovou aplikací „e-Podatelna“ na www.justice.cz,
- na technických nosičích dat (např. CD-Rom). (Skálová, 2015)

Dokumenty zaslané emailem, prostřednictvím online podání nebo webové aplikace e-Podatelna, musí být podepsány elektronickým podpisem na základě kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb. Tento požadavek vychází z ustanovení § 22 odst. 3 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a § 11 zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. (vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 323/2013. Sb.)

Podepsání účetní závěrky

Účetní závěrku podepisuje statutární orgán účetní jednotky (u právnických osob) nebo podnikatel (u fyzických osob), který je účetní jednotkou. Pokud účetní jednotka není právnickou ani fyzickou osobou (např. svěřenský fond), je účetní závěrka podepsána odpovědnou osobou za vedení účetnictví a sestavení účetní závěrky podle §4a ZoÚ (např. u svěřenského fondu správce). Podepsáním a uvedením data podpisu pod účetní závěrkou je účetní závěrka považována za sestavenou. (Ryneš, 2020)

Znovuotevření účetních knih

Pokud již dojde ke schválení účetní závěrky, nesmí účetní jednotka později zasahovat do uzavřených účetních knih např. přidáváním dalších účetních zápisů. Je to možné pouze ve výjimečných případech přeměny obchodních korporací (§ 17 odst. 3 ZoÚ). Uzavřené knihy může účetní jednotka znovu otevřít a provést změny v účetních zápisech pouze v případě, jestliže obsah položek účetní závěrky se odlišuje od skutečného stavu, a to do okamžiku schválení účetní závěrky valnou hromadou, nejpozději však do konce následujícího účetního období. V tomto případě musí účetní jednotka sestavit novou účetní závěrku, která se stane novou účetní závěrkou podle zákona o účetnictví. (Chalupa, 2018)

3.11 Přestupky a sankce

Nesestavení účetní závěrky nebo nevyhotovení výroční zprávy

Účetní jednotka se dopouští přestupku v případě že:

- nesestaví účetní závěrku v souladu s § 6 odst. 4 ZoÚ,
- nesestaví účetní závěrku ke dni stanovenému §19 odst. 1,
- nevyhotoví výroční zprávu dle § 21 odst. 1-5.

Proces účetnictví směřuje k tomu, aby účetní závěrka byla v souladu s českou legislativou a evropskou právní úpravou. Dle této první legislativy účetní jednotka musí sestavit účetní závěrku buď řádnou, mimořádnou nebo mezitímní. Pro budoucnost již nová legislativa smýšlí účetní závěrky nerozlišovat. Nesplněním skutkové podstaty hrozí sankce až do výše 6 % úhrnu aktiv. Tímto odrazem účelu zákona, vede veřejný zájem vést účetnictví a završit celý proces sestavením účetní závěrky dle příslušných právních předpisů. Další skutkové podstaty přestupků jsou sankciovány v nižší kategorii, tj. max. 3 % úhrnu aktiv, dle § 37 zákona 563/1991 Sb. o účetnictví. (Králová, 2020)

Nezveřejnění účetní závěrky nebo výroční zprávy

Účetní jednotka má povinnost předat účetní závěrku rejstříkovému soudu a tím je považována za splněnou. Odpovědné správní orgány toto nesplnění zatím systémově nepostihují sankcí, je tedy zřejmé, že v praxi účetní jednotky v této problematice ve velké

míře povinnost porušují, neboť i při nízké míře uplatňování sankcí za porušení účetních předpisů je toto porušení povinnosti pravděpodobně nejčastější. (Králová, 2020)

Sankce za nezveřejnění účetních závěrek od rejstříkového soudu může být udělena podle zákona až do výše 100 000 Kč, nebo pokuta ze strany finančních úřadů až ve výši 3% hodnoty celkových aktiv organizace, což může dostat většinu společností do likvidace. V souvislosti s nezveřejněním účetních závěrek je zajímavé usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8.8.2018, spisová značka 7 Cmo 455/2016. Toto usnesení se zabývá povinností rejstříkového soudu k vyzvání a k založení příslušné chybějící listiny do sbírky. Účetní jednotka nebo člen statutárního orgánu mohou být postihnuti i za to, že zveřejnili zkreslené informace nebo upravují informace o hospodaření podniku. (Šteker, 2016)

V případě, že organizace nezaloží příslušnou listinu do sbírky, je udělena pořádková pokuta. *„Na druhou stranu vrchní soud pak ve svém usnesení dovozuje, že pokud nedošlo ke zveřejnění příslušné účetní závěrky jejím uložením do sbírky listin, nevzniklo účetní jednotce právo ji podle § 31 zákona o účetnictví skartovat.“* (Němec, 2019)

Sestavení účetní závěrky, která neobsahuje všechny povinné součásti

Nesestavení účetní závěrky může být sankciováno až dvojnásobně oproti ostatním přestupkům, tj. 6 % z celkových aktiv. Chybějící součástí účetní závěrky může být v praxi, zejména u malých s.r.o., nevypracování přílohy. Vzhledem k tomu, že účetní závěrka je nedílný celek, by za pouhé vyhotovení rozvahy či výkazu zisku a ztráty, mohla být udána vyšší sankce. Sankce však může být uplatněna i za jakoukoliv chybějící náležitost, např. chybějící podpis účetní závěrky příslušným orgánem. (Králová, 2020)

Společnosti, které mají dle zákona o účetnictví povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem, mají zároveň povinnost zveřejnit účetní závěrku včetně zprávy auditora. Pokud ale společnost účetní závěrku nezveřejní a finanční úřad nebo rejstříkový soud toto odhalí, společnosti hrozí pokuta ve výši 3 % z aktiv. Minimální pokuta společnosti podléhající auditu činí 1,2 mil Kč plus penále za každý rok, kdy společnost měla být auditem zkontrolována. (Síč, 2013)

3.12 Nezveřejnění výkazů a udělení pokut v praxi

Jak již bylo výše zmíněno, sankce za nezveřejnění finančních výkazů stanovuje ZoÚ. Rejstříkový soud může opakovaně uložit pokutu v případě, že účetní závěrka nebude zveřejněna ani po vyzvání soudem. (Hejná, 2020)

Milan Prokopius z poradenské společnosti Mazars v roce 2012 uvedl pro týdeník Ekonom, že v praxi se neodevzdání závěrek, přestože je z obchodního rejstříku velmi snadno zjistitelné, téměř nepokutuje. *"Doposud používaly finanční úřady i rejstříkové soudy spíše výchovné metody, omezovaly se zejména na opakované upozorňování na neplnění povinnosti bez použití pokut."* Řekl M. Prokopius. (Schejbal, 2012,) Stejnou zkušenost potvrzuje i autorkou oslovený daňový poradce Ing. Vlastislav Brabec, jednatel společnosti UDS, s.r.o., který v krátkém rozhovoru řekl, že za dobu své téměř dvacetileté praxe nebyla nikdy jeho klientům udělena žádná sankce. Aktivnější činnost se začala projevovat u finančního úřadu a rejstříkového soudu až v posledních 5 letech, kdy byli někteří klienti vyzváni, aby své výkazy zveřejnili. I přes tuto aktivitu, nebyly udělovány pokuty, pokud poplatník splnil po výzvě správce daně svou povinnost. (Brabec, osobní sdělení, 12. ledna 2021)

Podle informací Generálního finančního ředitelství uložily v roce 2011 finanční úřady na základě zákona o účetnictví jen 390 pokut v celkové výši 11 milionů korun. Jakých prohřešků se přesně týkaly, úřad neeviduje, ale vzhledem k faktu, že firmy neodevzdaly více než tři čtvrtě milionu uzávěrek, je jejich počet zjevně nízký. "Finanční úřady vykonávají zejména správu daní. Na kontrolu plnění povinnosti ukládat účetní závěrku do obchodního rejstříku nemají kapacitu." vysvětluje Jana Kaslová z Generálního finančního ředitelství. (Schejbal, 2012)

Analytička Petra Štěpánová ze společnosti Bisnode říká: *„Vzorec chování většiny podnikatelů je každý rok stejný. V řádném termínu výsledky hospodaření své firmy do sbírky listin uloží jen zhruba každý pátý, následně podíl společností se zveřejněnými finančními výkazy narůstá, nicméně v delším časovém horizontu tuto zákonnou povinnost splní jen téměř každá druhá firma.“* Dále také uvedla, že zhruba 150 000 společností (jedna třetina registrovaných v ČR) nezveřejnilo své finanční výkazy od roku 2015 ani jednou. (Štěpánová, 2020)

K problematice o nezveřejňování finančních výkazů se také vyjádřila ředitelka společnosti Dun & Bradstreet Alena Seoudová: *"Chybějící údaje o hospodaření společností ve veřejně dostupných zdrojích prakticky znemožňují prověřovat si obchodní partnery, a snižovat tak riziko, že protistrana nebude schopna dostát svým závazkům, což je v rozvinutých ekonomikách naprostým standardem."* (Schejbal, 2012)

Ředitelka Pavla Břečková pro obchod a strategii strojírenské společnosti Audacio se vyjádřila k poctivým firmám, které zveřejňují účetní závěrku pravidelně: *"Poctivým zveřejňováním všech údajů jsme přišli o nemálo peněz. Obnažování financí je problém – konkurent si přečte, kolik vyděláváte, kolik vás stojí zaměstnanci, kolik máte úvěrů – a jak dlouho, tak vydržíte třeba cenový tlak. To jsou přece informace ceny zlata."* (Schejbal, 2012)

Od roku 2021 se pravidla zpřísní. V případě, že společnost nezveřejní účetní závěrku za dva po sobě jdoucí roky do sbírky listin, bude vyzvána soudem o doplnění chybějících listin. Pokud by nebyla výzva doručena, rejstříkový soud zahájí řízení o zrušení společnosti a tuto skutečnost zapíše do obchodního rejstříku. Za splnění určitých podmínek může soud firmu zrušit i bez likvidace. Rozhodnutí o zrušení bez likvidace však může vydat nejdříve jeden rok ode dne zápisu zahájení řízení o zrušení do obchodního rejstříku. (Hejná, 2020)

Spousta společností nevykonává aktivně podnikatelskou činnost, jde o tzv. firmy spící. I ty ale musí vést účetnictví, ukládat závěrky do sbírky listin a podávat daňová přiznání. Pro zakladatele bývá jednodušší nechat firmu spát nežli ji rušit. Ukončení činnosti je stejné jako u založení společnosti, a to dvoufázové, kdy nejdříve musí dojít k rozhodnutí o zrušení, ale zanikne až výmazem z obchodního rejstříku. Politici se obávají, aby se z neaktivních společností v budoucnu nestaly tzv „bílé koně“ k daňovým podvodům. (Hejná, 2020)

Králová uvádí, že více než dvě třetiny podnikatelů neplní svou zákonnou povinnost, týkající se zveřejnění účetní závěrky ve sbírce listin veřejného rejstříku. Míra naplněnosti sbírky listin je podle zjištění ochránce práv pouze z 28 %. Dále bylo shledáno, že účetní závěrku dodalo pouhých 9 % účetních jednotek, za všechny roky provozující svou činnost,

a dokonce 50 % podnikatelů svou účetní závěrku nedodalo ani jednou za celou dobu svého působení na trhu. V případě neplnění svých evidenčních a informačních povinností, hrozí obchodním korporacím hned dva tipy správního postihu, pokuta až 3% hodnoty aktiv ze ZoÚ a postih dle zákona o veřejných rejstřících. Právní řád neukládá dvojí postih v identické věci, ale na účetní jednotce je, aby svá práva efektivně hájila. Nová účetní legislativa zamýšlí, sjednotit předání účetních výkazů státní správě. (Králová, 2020)

Pokud by začali příslušné orgány s větším sankcionováním, je v praxi naplnění této skutkové podstaty snadno zjistitelné, vzhledem k tomu, že ve sbírce listin je znám datum zveřejnění. (Králová, 2020)

Návrh řešení do budoucna

Politici řeší usnadnění administrativní zátěže u podnikatelů a navrhují, aby účetní závěrku do sbírky listin vkládal finanční úřad, který získává podklady již v rámci přiznání k dani z příjmů. Na tomto řešení se už shodla pracovní skupina tvořená ze zástupců ministerstev obchodu, spravedlnosti i financí, Generálního finančního ředitelství a Českého statistického úřadu. Společnost by si směla vybrat, zda zvolí zveřejnění účetní závěrky prostřednictvím finančního úřadu nebo účetní závěrku zašle rejstříkovému soudu.

„Koncept je založený na fakultativním a dobrovolném využití portálu Finanční správy ČR pro podávání účetní závěrek rejstříkovému soudu," potvrzuje Miluše Trefancová z tiskového oddělení ministerstva průmyslu a obchodu. Aby mohlo dojít ke zveřejňování účetní závěrky prostřednictvím online finančního úřadu do sbírky listin, bude nutné změnit ještě další předpisy. (Hejná, 2020)

3.13 Úschova účetní závěrky

Zákon o účetnictví udává, že účetní jednotky mají povinnost archivovat všechny účetní záznamy po dobu, která je stanovena zákonem, není-li uvedeno jinak zvláštními právními předpisy. Účetní záznamy jsou standardně uschovávány pokud:

- účetní závěrka a výroční zpráva po dobu 10 let počínajících koncem účetního období, jehož se týkají,

- účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh, přehledy po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, jehož se týkají,
- účetní záznamy, kde účetní jednotka dokládá vedení účetnictví, po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají. (Králová, 2020)

Účetní jednotka musí dodržovat povinnosti, které souvisí s uschováním účetních záznamů, jakož i povinnosti jim předcházejícím:

- na právního nástupce této účetní jednotky, a není-li ho, na likvidátora či insolvenčního správce nebo jinou osobu popsanou zvláštním právním předpisem,
- v případě úmrtí na dědice, převezme-li věci, práva či jiné majetkové hodnoty, připadající na účetní jednotku; připadne-li dědictví nebo jeho část zahrnující věci, práva a jiný majetek, který náleží účetní jednotce, státu, přecházejí povinnosti na příslušnou organizační složku státu, který vyrozumí státní archiv.

V ostatních případech, má účetní jednotka povinnost před svým zánikem zajistit povinnosti související s uschováním účetních záznamů a prokazatelně informovat o způsobu tohoto zajištění státní archiv. (Králová, 2020)

Pokud účetní jednotka bude používat účetní záznamy i pro jiné účely – např. trestní řízení, opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti, správní řízení, občanské soudní řízení, daňové řízení, výběr archiválií ve skartačním řízení nebo mimo něj, sociální zabezpečení, veřejné zdravotní pojištění nebo za účelem ochrany autorských práv, postupuje po uplynutí doby v úschově tak, aby byl požadavek pro jeho použití pro uvedené účely, v případě, kdy účetní jednotka použije účetní záznamy k těmto účelům, platí ustanovení obdobně. (Králová, 2020)

Jako účetní záznamy mohou být použity mzdové listy, daňové doklady nebo jiná dokumentace, která vychází ze zvláštních právních předpisů. Tato dokumentace musí být v souladu s požadavky kladené tímto zákonem na účetní záznamy. Účetní jednotky tuto dokumentaci archivují po dobu stanovenou výše, dle funkce plnící při vedení účetnictví.

V případě záruční lhůty nebo reklamačního řízení, účetní jednotka uschovává záznamy po dobu, po kterou lhůta trvá nebo řízení běží. Pokud účetní záznam souvisí s nezaplacenou pohledávkou či nesplněným závazkem, uschovává účetní jednotka tento

záznam do konce prvního účetního období následujícího po účetním období, ve kterém se pohledávka zaplatila, nebo byl splněn závazek. (Králová, 2020)

3.14 Zveřejněná data společnosti Bisnode

Společnost Bisnode působí v 19 evropských zemí a je poskytovatelem smart dat a analýz s nejrozsáhlejší databází finančních výkazů a platebních informací o společnostech v České republice. Její specializací je vytváření obchodních, ekonomických a tržních informací a postupuje veřejně dostupné zprávy se souhrnnými daty.

Dle analytiky společnost uvádí, že za posledních pět let nezveřejnilo žádné své výkazy cca 150 000 firem, což odpovídá jedné třetině společností registrovaných v ČR.
V této kapitole budou srovnány společnosti dodržující svou informační povinnost dle:

- právní formy podnikání – akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným,
- sídla obchodních společností,
- podnikatelské činnosti,
- podíl firem podle tržeb. (Štěpánová, 2020)

Plnění informační povinnosti dle právní formy podnikání

Ze zveřejněné statistiky analytičky Štěpánové ze společností Bisnode vyplývá, že svou povinnost informačního plnění dodržují více akciové společnosti než společnosti s ručením omezeným. Ve sbírce listin účetní závěrku zveřejnilo k 31.8.2020 za rok 2019 pouhých 18,53 % účetních jednotek – 22,66 % a.s. a 18,31 % s.r.o. Na základě zveřejněných dat společnosti Bisnode v roce 2018 a 2019 vyplývá, že některé společnosti zveřejňují účetní závěrku až v dalších letech, a tedy po stanovené lhůtě zákonem, což vyplývá i z tabulky č. 4 – podíl plnění od roku 2014 je klesající. Rozdíl mezi rokem 2014 a 2019 v plnění povinností je mezi společnostmi poměrně značný, vzhledem k tomu, že v roce 2014 byly účetní výkazy zveřejněny u 66,74 % a.s. a 50,87 % s.r.o. a za rok 2019 tomu tak bylo pouze u 22,66 % a.s. a 18,31 % s.r.o., avšak údaje společnosti Bisnode jsou k 31.8.2020, kdy bylo možné zveřejnit ještě výkazy za rok 2019 a dodržet tak danou lhůtu pro zveřejnění. V případě, že na problematiku bude nahlíženo za rok 2014 a 2018, rozdíl v dodržení zákonné povinnosti není tak markantní. Za rok 2018 výkazy zveřejnilo 52,11 % a.s. a 39,49 % s.r.o. (Štěpánová, 2020)

Tabulka 4 Podíl plnění informační povinnosti dle právní formy podnikání

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Akciové společnosti	66,74%	64,74%	62,62%	58,25%	52,11%	22,66%
Společnosti s ručením omezeným	50,87%	49,83%	48,27%	45,39%	39,49%	18,31%
Celkem	51,84%	50,71%	49,09%	46,10%	40,16%	18,53%

Zdroj: BISNODE data k 31.8.2020

Z výše uvedené tabulky č. 4 také vyplývá, že u obou právních forem podnikání (a.s. a s.r.o.) došlo k navýšení podílu firem vyhýbající se informační povinnosti za sledované roky. Pokud je srovnán podíl plnění povinnosti za rok 2018 mezi akciovými společnostmi a společnostmi s ručením omezeným v celé České republice, tento rozdíl je 12,62procentních bodů. (Štěpánová, 2020)

Plnění informační povinnosti dle sídla obchodní společnosti

Dle zveřejněných údajů společnosti Bisnode podle Štěpánové bylo zjištěno, že povinnost zveřejnění účetní závěrky dodržely společnosti za rok 2019 nejvíce v Královehradeckém kraji, a to z 27,24 %. Za rok 2018 a 2017 si nejlépe vedly společnosti v Moravskoslezském kraji, a to podílem 56,09 % a 67,89 %. Největší podíl společností, nedodržující povinnost je pravidelně v Praze. Za rok 2019 se vyhnulo této povinnosti 84,4 % firem. (Štěpánová, 2020)

Tabulka 5 Podíl plnění informační povinnosti účetních jednotek dle sídla podnikání

Sídlo podnikání	2017	2018	2019
Jihočeský kraj	55,27%	48,14%	21,79%
Jihomoravský kraj	42,04%	36,68%	17,88%
Karlovarský kraj	50,81%	45,35%	20,07%
Královehradecký	63,45%	56,06%	27,24%
Liberecký kraj	42,77%	37,77%	17,83%
Moravskoslezskký kraj	67,89%	56,09%	21,26%
Olomoucký kraj	57,13%	50,49%	22,06%
Pardubický kraj	26,01%	54,49%	26,01%
Plzeňský kraj	19,36%	43,44%	19,36%
Praha	15,60%	33,37%	15,60%
Středočeský kraj	20,38%	42,26%	20,38%
Ústecký kraj	21,74%	42,46%	21,74%
Vysočina	24,36%	50,31%	24,36%
Zlínský kraj	20,66%	44,46%	20,66%

Zdroj: data společnosti Bisnode (k 31.8.2020)

Dle získaných dat společnosti Bisnode – viz tabulka č. 5 se Jihočeský kraj v plnění zákonné povinnosti zveřejnění účetních výkazů řadí za rok 2017 na 4. místo, za rok 2018 na 6. místo, za rok 2019 na 4. místo. Za všechny sledované roky si nejhůře vede Praha, kde společnosti tuto povinnost nejvíce porušují. (Štěpánová, 2020)

Plnění právní povinnosti dle podnikatelské činnosti

Analytička Štěpánová zveřejnila také 5 oborů podnikání, které nejhůře plnily informační povinnost v České republice za rok 2019. Dále zveřejnila také 5 nejlepších společností, které zákonnou povinnost splnily. Štěpánová uvádí, že plnění povinnosti bylo porovnáno mezi obory, kde disponovalo více než 100 společností. (Štěpánová, 2020)

Tabulka 6 Podíl 5 nejhorších oborů činnosti v plnění informační povinnosti za rok 2019

Obor činnosti	Podíl firem, které splnily informační povinnost
Nákup a následný prodej vlastních nemovitostí	8,38%
Velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky	9,68%
Maloobchod s hodinami, hodinkami a klenoty	10,38%
Velkoobchod s výrobky převážně pro domácnost	10,42%
Zprostředkování nespecializovaného velkoobchodu a nespecializovaný velkoobchod v zast.	11,20%

Zdroj: data společnosti Bisnode (k 31.8.2020)

Z výše uvedené tabulky č. 6 vyplynulo, že informační skutečnost porušují nejvíce společnosti zabývající se nákupem a následném prodejem vlastních nemovitostí, a to v 91,62 %. Druhým nejhorším oborem, který povinnost nedodržuje je velkoobchod s potravinami, nápoji a tabákovými výrobky – v 90,32 %. Mezi třetím a čtvrtým umístěním byl minimální rozdíl, maloobchod s hodinami, hodinkami a klenoty se na povinnosti nepodílel v 89,62 % a velkoobchod s výrobky převážně pro domácnost v 89,58 %. Na pátém místě se na žebříčku umístil obor zprostředkování nespecializovaného velkoobchodu, protože účetní závěrku v tomto oboru nezveřejnilo 88,8 % společností za rok 2019. (Štěpánová, 2020)

Tabulka 7 Podíl 5 nejlepších oborů činnosti v plnění informační povinnosti za rok 2019

Obor činnosti	Podíl firem které splnily informační povinnost
Výroba a rozvod tepla a klimatizovaného vzduchu, výroba ledu	42,67%
Ostatní inženýrské činnosti a související technické poradenství j. n.	37,17%
Shromažďování a sběr nebezpečných odpadů	35,71%
Výroba elektřiny	34,64%
Velkoobchod s ostatními stroji a zařízením	32,36%

Zdroj: data společnosti Bisnode (k 31.8.2020)

Z tabulky č. 7 lze říct, že za rok 2019 svou povinnost dodrželo nejvíce společností v oboru výroba, rozvod tepla a klimatizovaného vzduchu, výroba ledu, a to v 42,67 %. Dále svou povinnost dodržely společnosti podnikající v ostatní inženýrské činnosti a související technické poradenství- 37,17 % společností. Třetí obor, který si vedl nejlépe, bylo shromažďování a sběr nebezpečných odpadů. V tomto oboru účetní výkazy za rok 2019 zveřejnilo 35,71 %. Obory výroba elektřiny a velkoobchod s ostatními stroji a zařízením se ve svém plnění od sebe moc nelišily, společnosti vyrábějícíc elektřinu dodržely povinnost z 34,64 % a velkoobchod z 32,36 %. (Štěpánová, 2020)

Plnění informační povinnosti dle tržeb

Ze statistiky společnosti Bisnode vyplývá, že podíl tržeb má velký vliv na to, zda společnost zveřejňuje svou účetní závěrku či nikoliv. Bylo zjištěno, že čím je podíl tržeb vyšší, tím více účetní jednotka dodržuje svou informační povinnost spolehlivěji. U firem vykazující roční tržby větší než 1 miliarda, je tento podíl společností neplnící svou povinnost nižší než 10 %. U podnikajících subjektů, které neuvádí výši svých tržeb, nezveřejňují výkazy zhruba z 85 %. (Štěpánová, 2020)

Tabulka 8 Podíl plnění informační povinnosti dle tržeb

Tržby (v tis Kč)	2017	2018	2019
neuvedeno	18,23%	16,53%	10,10%
1-9 999 Kč	58,32%	50,87%	23,30%
10 000-99 000	71,94%	62,68%	26,75%
100 000-999 999	86,58%	80,29%	35,05%
1 000 000	94,70%	92,85%	51,77%

Zdroj: data společnosti Bisnode (data k 31.8.2020)

4 Vlastní práce

Cílem této kapitoly je pomocí veřejné sbírky listin na internetových stránkách or.justice.cz zjistit, zda všechny akciové společnosti a vzorek stanovený ve výši 5 % společností s ručením omezeným, v Jihočeském kraji, plní své povinnosti týkající se zveřejňování účetních závěrek za rok 2018 a 2019. V první části této kapitoly je vymezen počet ekonomických subjektů nacházejících se v Jihočeském kraji, dle právní subjektivity a místní příslušnosti k finančnímu úřadu.

V další části práce byly náhodně vybrané společnosti v Jihočeském kraji, u kterých bylo zjišťováno, v jaké míře respektují zákonem danou povinnost za roky 2016 až 2019. Dle kritérií uvedených v teoretické části, kterými jsou celková aktiva, čistý obrat a průměrný počet zaměstnanců byly účetní jednotky rozřazeny do své kategorie. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, účetní jednotky mají povinnost zveřejňovat účetní závěrku buď do 30 dnů od ověření závěrky auditorem či po schválení příslušným orgánem společnosti, kterým je valná hromada nebo družstvo, nebo do 12 měsíců od rozvahového dne. V této části práce budou také vyčíslené možné sankce, které účetním jednotkám hrozí za nedodržení povinnosti zveřejnění účetní závěrky a dokumentů s níž souvisejících. Hodnoty v tabulce ze sbírky listin jsou uvedeny v tis. Kč. Ze zjištěných společností v Jihočeském kraji, které nezveřejnily výkazy, bylo osloveno 100 společností a bylo provedeno dotazníkové šetření, za účelem zjistit, proč svou povinnost nesplnily. V závěru práce byla analyzována data společnosti Bisnode a jejich výsledky, dodržení zákonné povinnosti ekonomických subjektů v České republice, byly zaneseny do tabulky a grafů, které byly následně okomentovány.

4.1 Analýza dat Jihočeského kraje

4.1.1 Stanovení počtu ekonomických subjektů v Jihočeském kraji

V této dílčí části kapitoly je vymezen počet ekonomických subjektů v Jihočeském kraji k 31.12 za sledované roky 2017 až 2020. Ekonomické subjekty jsou rozděleny dle okresů a právní formy podnikání. Tato vlastní práce je zaměřena na plnění informačních povinností obchodních společností, zejména společností s ručením omezením a akciových

společností za roky 2018 a 2019. Dle získaných dat z Českého statistického úřadu bylo zjištěno, že počet ekonomických subjektů vzrostl od roku 2017 o 1 926 ekonomických subjektů. Největší nárůst zaznamenaly právě společnosti s ručením omezeným. V tabulce č. 9 níže, je uveden počet s.r.o., a.s. a ostatní v Jihočeském kraji. Kategorii ostatní zastupují největší podíl fyzické osoby, které činí 78,7 % z celkového počtu ekonomických subjektů v Jihočeském kraji za rok 2020. Právnické osoby tvoří 21,3 % z celkového počtu. Největší zastoupení fyzických osob je v Táboře ve výši 81 %. Nejvyšší podíl právnických osob v roce 2020 byl v okrese České Budějovice 24,1 %, naproti tomu nejnižší podíl v okrese Tábor a Strakonice, a to ve výši 19 %.

Tabulka 9 Ekonomické subjekty v okresech Jihočeského kraje k 31.12.

Rok a právní forma		Jihočeský kraj celkem	Okresy v jihočeském kraji						
			České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
2020	**Celkem**	**166 853**	**55 469**	**15 833**	**21 896**	**17 787**	**13 215**	**16 720**	**25 933**
	s.r.o.	**17 097**	7 589	1 674	1 899	1 410	1 090	1 204	2 231
	a.s.	**702**	347	29	81	54	40	49	102
	ostatní	**149 054**	47 533	14 130	19 916	16 323	12 085	15 467	23 600
2019	**Celkem**	**165 373**	**54 821**	**15 683**	**21 731**	**17 634**	**13 192**	**16 629**	**25 683**
	s.r.o.	**16 592**	7 382	1 617	1 831	1 368	1 063	1 185	2 146
	a.s.	**709**	349	31	81	54	39	48	107
	ostatní	**148 072**	47 090	14 035	19 819	16 212	12 090	15 396	23 430
2018	**Celkem**	**166 419**	**55 093**	**15 851**	**21 909**	**17 786**	**13 214**	**16 746**	**25 820**
	s.r.o.	**16 065**	7 120	1 563	1 803	1 308	1 043	1 155	2 073
	a.s.	**722**	349	36	84	55	39	46	113
	ostatní	**149 632**	47 624	14 252	20 022	16 423	12 132	15 545	23 634
2017	**Celkem**	**164 927**	**54 392**	**15 740**	**21 826**	**17 660**	**13 050**	**16 671**	**25 588**
	s.r.o.	**15 520**	6 929	1 471	1 749	1 250	1 006	1 113	2 002
	a.s.	**727**	350	37	85	55	36	47	117
	ostatní	**148 680**	47 113	14 232	19 992	16 355	12 008	15 511	23 469

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů ČSÚ

V následujícím grafu č. 1 je procentuálně vyčíslené zastoupení ekonomických subjektů dle rozšířené působnosti finančního úřadu v Jihočeském kraji. Největší podíl 28 % tvoří České Budějovice, druhé nejvyšší zastoupení ekonomických subjektů je v Táboře 13 %, třetí v Písku 8 % a ve výši 7 % je podíl subjektů v Českém Krumlově a Jindřichově Hradci. 6 % ekonomických subjektů je ve Strakonicích. V Prachaticích a ostatních městech je zastoupení podnikatelských subjektů ve výši 5 % a méně.

Graf 1 Procentuální zastoupení celkového počtu ekonomických subjektů dle FÚ

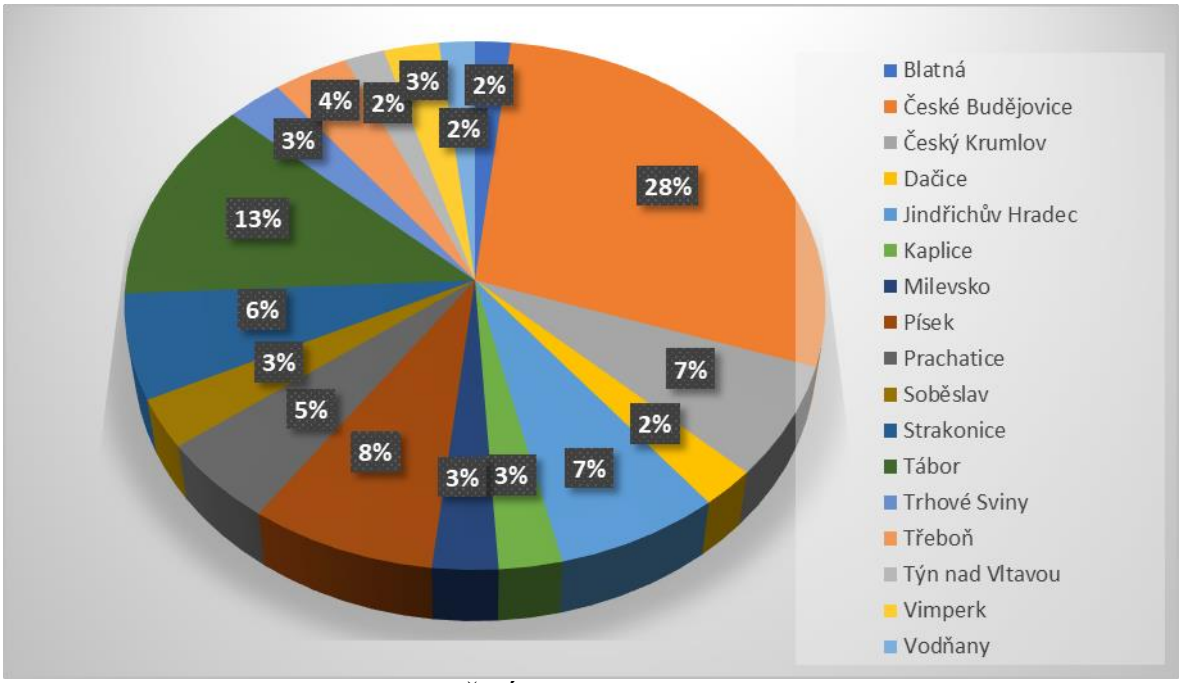

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů ČSÚ

4.1.2 Stanovení počtu sledovaných subjektů a vyhledání informací v databázi ARES

V této části práce budou vymezeny podnikatelské subjekty dle právní formy podnikání, a to především společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Veškeré informace o nich, jsou veřejně přístupné a k nalezení v databázi ARES přes informační portál www.info.mfcr.cz. V této databázi, lze vyhledávat veškeré ekonomické subjekty podnikající na území České republiky dle daných kritérií, kterými jsou:

- obchodní firma,
- obec,
- ulice,
- právní forma,
- IČO,
- finanční úřad,
- číslo domu,
- CZ-NACE.

Počet pro vygenerování dotazů v databázi je omezen a lze vygenerovat nejvýše 1000 subjektů (zadáním možnosti 1000 vět). Pokud je tato hranice překročena, je nutné zadat další kritérium pro snížení nalezeného počtu. Subjekty lze seřadit dle IČO, obce nebo obchodní firmy (seřazení názvů dle abecedy).

Vzhledem k tomu, že v této práci jsou sledovány ekonomický subjekty v Jihočeském kraji, bude využit následující postup dle kritérií. Prioritním kritériem je zvolení příslušného kódu finančního úřadu dle tabulky č. 10 ARES – Přehled územních pracovišť FÚ v Jihočeském kraji.

Tabulka 10 ARES – Přehled územních pracovišť FÚ v Jihočeském kraji

Kód	Název územního pracoviště	Okres
77	České Budějovice	České Budějovice
78	Trhové Sviny	
79	Týn nad Vltavou	
82	Český Krumlov	Český Krumlov
83	Kaplice	
86	Jindřichův Hradec	Jindřichův Hradec
87	Dačice	
88	Třeboň	
97	Písek	Písek
98	Milevsko	
101	Prachatice	Prachatice
102	Vimperk	
105	Strakonice	Strakonice
106	Blatná	
107	Vodňany	
110	Tábor	Tábor
111	Soběslav	

Zdroj: vlastní zpracování

Dále je nutné vymezit právní formu, označenou pod příslušným kódem. Celkový počet právních forem je v databázi ARES 109. Tato práce je zaměřena především na s.r.o. a a.s.

Tyto právní formy jsou uvedeny pod těmito kódy:

- 112 – Společnost s ručením omezeným
- 121 – Akciová společnost

Vzhledem k rozsáhlému počtu podnikatelských subjektů s.r.o. bude pro zjišťování plnění informační povinnosti stanoven testovací vzorek ve výši 5 %. V těchto 5 % budou vybrány náhodné podnikatelské subjekty s právní formou s.r.o. dle územního pracoviště Finančního úřadu v Jihočeském kraji. U každé náhodně vybrané účetní jednotky bude zjišťováno, zda dodržuje povinnost zveřejňovat své výkazy a také, zda výkazy zveřejňuje ve stanovené lhůtě.

Počet ověřovaných subjektů pro Jihočeský kraj v této práce je vyčíslen ve výši 872 subjektů s právní formou s.r.o. a 702 subjektů s právní formou a.s. Počet registrovaných subjektů dle územího pracoviště FÚ v Jihočeském kraji byl zanesen do tabulky č. 11.

Tabulka 11 Počet subjektů dle územního pracoviště FÚ v Jihočeském kraji k 31.12.2020

	Celkem	s.r.o.	a.s.	Vzorek 5% s.r.o.	
Jihočeský kraj celkem	**166 853**	**17 444**	**702**	**872**	**872**
Blatná	**3 010**	213	8	10,65	11
České Budějovice	**47 394**	7 276	332	363,8	364
Český Krumlov	**11 381**	1 305	27	65,25	65
Dačice	**3 894**	325	14	16,25	16
Jindřichův Hradec	**11 660**	1 087	39	54,35	54
Kaplice	**4 452**	396	2	19,8	20
Milevsko	**4 624**	258	12	12,9	13
Písek	**13 163**	1 174	42	58,7	59
Prachatice	**8 544**	741	29	37,05	37
Soběslav	**4 985**	351	14	17,55	17
Strakonice	**10 690**	828	31	41,4	41
Tábor	**20 948**	1 915	88	95,75	96
Trhové Sviny	**4 714**	267	6	13,35	13
Třeboň	**6 342**	513	28	25,65	26
Týn nad Vltavou	**3 361**	223	9	11,15	11
Vimperk	**4 671**	372	11	18,6	19
Vodňany	**3 020**	200	10	10	10

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Plnění informační povinnosti a.s. v Jihočeském kraji

V této části bylo zjišťováno, kolik akciových společností v Jihočeském kraji plní svou informační povinnost dle platných zákonů, za sledované roky 2018 a 2019. Jak již bylo stanoveno v předchozí kapitole, celkový počet sledovaných akciových společností

k 31.12.2020 činí 702. Během ověřování (v lednu 2021) bylo vyloučeno 39 subjektů, např. z důvodu vzniku společnosti po 1.1.2020 a nevztahovala se tak na ně povinnost zveřejnění účetní závěrky předchozích let, nebo byly již vymazány z veřejného rejstříku. Celkový počet zkoumaných akciových společností v Jihočeském kraji činil 663, viz tabulka č. 12 níže.

Tabulka 12 Vyhodnocení plnění informační povinnosti akciových společností v Jihočeském kraji

Rozšířená působnost	Celkový počet	2018	2019	Splněno ve lhůtě
Blatná	8	6	6	6
České Budějovice	316	197	171	127
Český Krumlov	25	17	13	7
Dačice	13	13	11	11
Jindřichův Hradec	36	21	20	18
Kaplice	2	2	2	2
Milevsko	12	10	10	10
Písek	40	26	22	16
Prachatice	28	20	18	12
Soběslav	13	13	10	6
Strakonice	29	23	21	14
Tábor	82	52	47	29
Trhové Sviny	5	3	3	3
Třeboň	27	16	14	14
Týn nad Vltavou	9	9	9	9
Vimperk	10	6	5	3
Vodňany	8	3	2	1
Celkem	**663**	**437**	**384**	**288**

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 12 dále vyplývá, že celkem 437 akciových společností v Jihočeském kraji splnilo svou informační povinnost za rok 2018. Za rok 2019 to bylo o 53 účetních jednotek méně, a to ve výši 384 akciových společností.

Při ověřování dodržení povinnosti bylo také nahlíženo na to, zda účetní jednotky dodržují stanovenou lhůtu při zveřejňování účetní závěrky. Ve sloupci *Splněno ve lhůtě* v tabulce č. 12 jsou zaznamenány pouze účetní jednotky, které splnily zveřejnění účetní závěrky za oba sledované roky ve lhůtě dané zákonem, tj. do 1 roku. Tuto podmínku dodrželo pouze 288 akciových společností. Z výše uvedené tabulky je tedy patrné, že

některé společnosti sice zveřejnily účetní závěrku za rok 2018 i za rok 2019 ale nedodržely stanovenou lhůtu. V některých případech bylo zaznamenáno zveřejnění účetní závěrky za rok 2018 až společně s rokem 2019, tedy ve stejný den. Dalším častým důvodem pro nesplnění lhůty bylo sice zveřejnění účetní závěrky za rok 2018 včas, ale účetní závěrka za rok 2019 nebyla zveřejněna vůbec. Ve výjmečných případech byla zveřejněna účetní závěrka za rok 2019, ale chyběla za rok 2018 i přes to, že společnost předchozí roky účetní závěrku zveřejnila. V takovém případě, že by pro rok 2018 účetní jednotka závěrku ani nesestavila, hrozila by pokuta ve výši 6 % z celkových aktiv.

Graf 2 Podíl plnění informační povinnosti a.s. v Jihočeském kraji

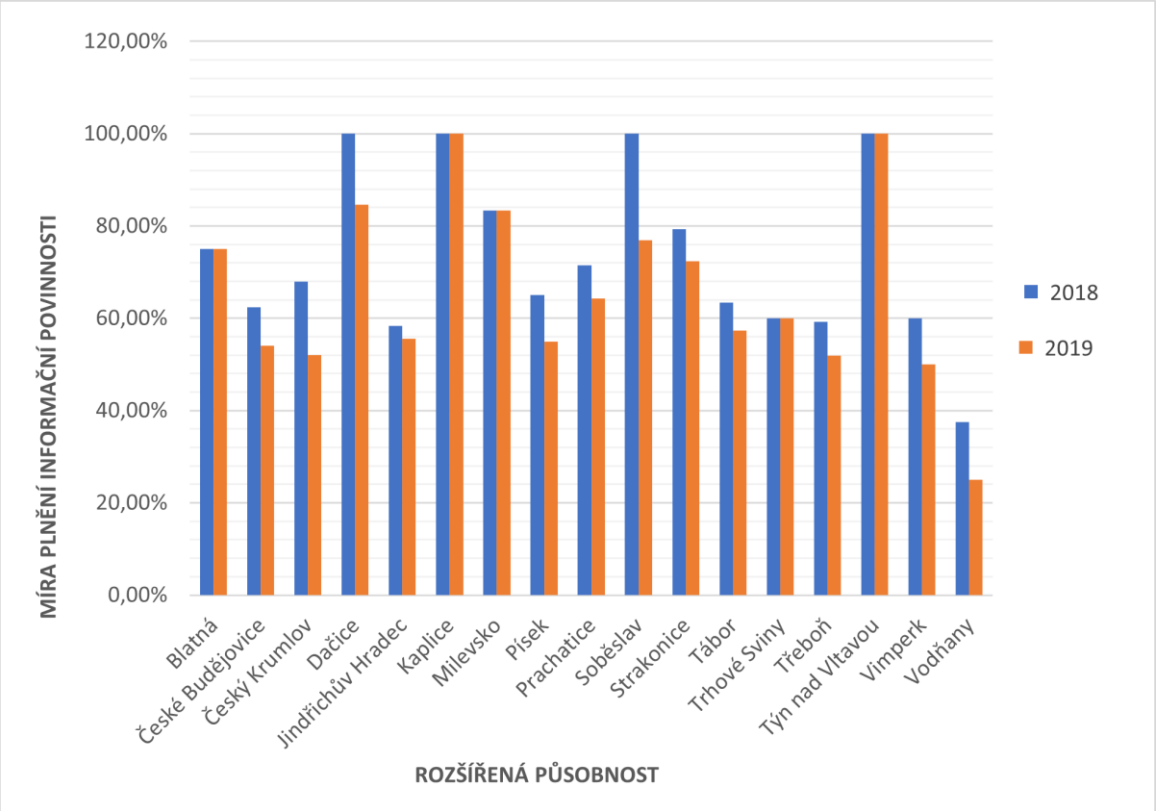

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 2 uvedeným výše, je patrné, že v roce 2018 svou účetní povinnost splnilo více účetních jednotek než v roce 2019. Konkrétně za rok 2018 bylo evidováno 65,91 % a za rok 2019 57,92 % akciových společností. Pro rok 2018 splnily svou informační povinnost všechny akciové společnosti v Kaplici, v Dačicích, v Soběslavi a v Týně nad Vltavou. O rok později zveřejnily veškeré akciové společnosti svou účetní závěrku pouze v Kaplici a v Týně nad Vltavou. V Soběslavi bylo zaznamenáno už jen 77 % a v Dačicích

84,62 % účetních jednotek. Dobře si vedly také akciové společnosti v Milevsku, v Blatné a v Trhových Svinech, kde dodržely povinnost z 83,33 %, z 75 % a z 60 % za oba sledované roky. V přední příčce si také vedly Strakonice, kde informační povinnost splnilo 79,31 % a 72,41 % akciových společností za sledované roky. Největší rozdíl mezi roky byl zaznamenán v Českém Krumlově, kde v roce 2018 splnilo zveřejnění účetní závěrky 68 % akciových společností a v roce 2019 pouhých 52 %.

Dále si v plnění špatně nevedly akciové společnosti v Prachaticích, protože svou povinnost splnily v 71,43 % a 64,29 % případech za sledované roky. O něco hůře si vedly účetní jednotky v Písku, kde za rok 2018 povinnost dodrželo 65 % akciových společností a v roce 2019 o 10procentních bodů méně. Dále byl zaznamenán nízky počet akciových společností v plnění své povinnosti v Táboře, kde bylo evidováno 63,41 % a.s. za rok 2018 a za rok 2019 57,32 %. V největším městě České Bujedovice splnilo svou povinnost v roce 2018 62,34 % účetních jednotek, o rok později byl počět nižší, a to ve výši 54,11 %. Nepatrný rozdíl mezi sledovanými roky byl v Jindřichově Hradci, kdy v roce 2018 splnilo zveřejnění účetní závěrky 58,33 % a.s. a o rok později téměř stejný počet a.s., a to ve výši 55,56 %. Ve Vimperku svou povinnost dodrželo 60 % a 50 % akciových společností za dané roky. Obdobně si vedly a.s. v Třeboni, kde bylo zaznamenáno 59,26 % za rok 2018 a 51,85 % za rok 2019. Z ověřování vyplynulo, že nejméně svou povinnost dodržely akciové společnosti ve Vodňanech, kdy za rok 2018 bylo evidováno pouze 37 % a o rok později pouhých 25 % akciových společností.

4.3 Plnění informační povinnosti s.r.o. v Jihočeském kraji

Vzhledem k tomu, že v databázi ARES je omezen počet zobrazujících subjektů, musel být více specifikován filtr pro společnosti s ručením omezeným v Českých Budějovicích, Táboře a Českém Krumlově. Zvoleným filtrem byly tyto podnikatelské činnosti:

- CZ-NACE 451 – Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů
- CZ-NACE 9602 – Kadeřnické, kosmetické a podobné činnosti
- CZ-NACE 01 – Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti
- CZ-NACE 02 – Lesnictví a těžba dřeva

- CZ-NACE 016 – Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti

V těchto oborech byly ověřovány všechny vzniklé s.r.o. v daných městech, kromě jednotek podnikajících v CZ-NACE 016 – Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti. V této oblasti byl stanoven počet s.r.o., který chyběl k celkovému počtu sledovaných společností s ručením omezeným. Pro lepší přehlednost a srovnatelnost, budou výsledky plnění zveřejňování účetní závěrky v daném městě také graficky znázorněny. Po analýze společností s ručením omezeným v těchto městech, bude vyhodnoceno plnění zákonné povinnosti u všech s.r.o. s rozšířenou působností FÚ v Jihočeském kraji.

4.3.1 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Českých Budějovicích

Jak bylo již na začátku vlastní práce zmíněno, byl stanoven 5 % vzorek pro sledované s.r.o. V Českých Budějovicích bylo proto kontrolováno celkem 364 společností s ručením omezeným. V následující tabulce č.13 a grafu č.3 jsou vyhodnocené vybrané s.r.o. dodržující svou informační povinnost v Českých Budějovicích. V níže uvedené tabulce č.13 je také vyčíslen počet ekonomických subjektů dodržující svou povinnost ve stanovené lhůtě dané zákonem.

Tabulka 13 Počet s.r.o. v Českých Budějovicích dodržující informační povinnost dle CZ-NACE

Kód podnikatelské činnosti	Celkový počet	2018	2019	Zveřejněno ve lhůtě
CZ-NACE 451	89	54	43	42
CZ-NACE 9602	23	14	9	8
CZ-NACE 01	43	23	23	17
CZ-NACE 02	55	41	35	32
CZ-NACE 016	154	73	65	59
Celkem	**364**	**205**	**175**	**158**

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Graf 3 Podíl plnění informační povinnosti s.r.o. v Českých Budějovicích dle CZ-NACE

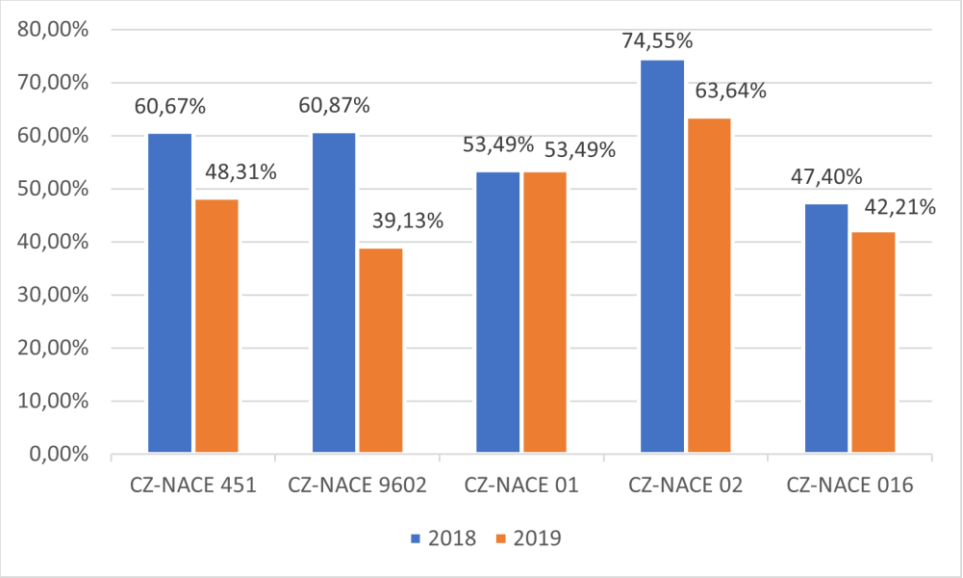

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě ověřování vybraných společností s ručením omezeným bylo vyhodnoceno, že svou povinnost plní nejvíce s.r.o. v oboru CZ-NACE 02 – Lesnictví a těžba dřeva.

V roce 2018 zveřejnilo svou účetní závěrku 74,55 % s.r.o. a v roce 2019 63,64 %. V oboru CZ-NACE 9602 – Kadeřnické, kosmetické a podobné činnosti v roce 2018 splnilo svou informační povinnost 60,87 % společností ale o rok později pouze 39,13 % s.r.o. Dále 60,67 % společností s ručením omezeným podnikající v CZ-NACE 451 – Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů zveřejnily svou účetní závěrku v roce 2018, o rok později tomu tak bylo pouze v 48,31 % případech. Splnění informační povinnosti u s.ro. podnikající v CZ-NACE 01 – Rostlinná a živočišná výroba, myslivost byl počet za oba sledované roky stejný, a to ve výši 53,49 %. U společností provozující svou činnost v oboru CZ-NACE 016 – Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti bylo zaznamenáno, že svou povinnost dodržuje pro rok 2018 47,4 % a pro rok 2019 42,21 % s.r.o.

4.3.2 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Českém Krumlově

V Českém Krumlově bylo ověřováno celkem u 67 společností s ručením omezeným, zda dodržují svou informační povinnost a zveřejňují účetní závěrku ve stanovené lhůtě za

dané roky 2018 až 2019. Struktura tabulky č. 14, která uvádí zjištěné skutečnosti, byla zachována stejně jako u sledovaných s.r.o. v Českých Budějovicích. Stejně tak byly zachovány obory podnikatelské činnosti pro lepší srovnatelnost mezi městy. Pro splnění „zveřejněno ve lhůtě“ musely mít účetní jednotky zveřejněné účetní závěrky za oba sledované roky ve stanovené lhůtě.

Tabulka 14 Počet s.r.o. v Českém Krumlově dodržující informační povinnost dle CZ-NACE

Kód podnikatelské činnosti	Celkový počet	2018	2019	Zveřejněno ve lhůtě
CZ-NACE 451	9	7	5	4
CZ-NACE 9602	3	3	3	3
CZ-NACE 01	19	9	8	7
CZ-NACE 02	21	14	10	9
CZ-NACE 016	15	9	8	5
Celkem	**67**	**42**	**34**	**28**

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Z 67 celkově sledovaných společností s ručením omezeným zveřejnilo účetní závěrku v roce 2018 42 společností a za rok 2019 pouze 34 s.r.o. Z těchto 24 účetních jednotek zveřejnilo svou účetní závěrku včas pouze 28 společností. Vzhledem k této povinnosti dané zákonem není tento počet příliš vysoký.

Graf 4 Podíl plnění informační povinnosti s.r.o. v Českém Krumlově dle CZ-NACE

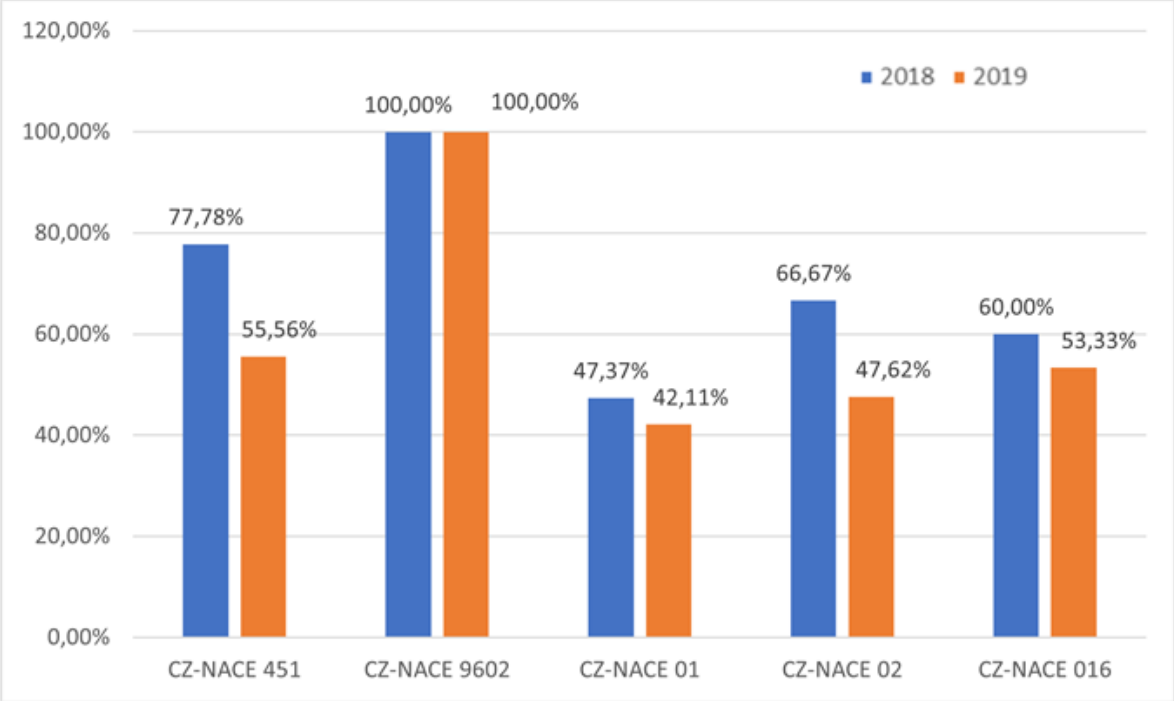

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

V Oboru CZ-NACE 9602 – Kadeřnické, kosmetické a podobné činnosti zveřejnily všechny společnosti svou účetní závěrku ve sbírce listin za rok 2018 a 2019. Nutno podotknout, že v tomto oboru v Českém Krumlově byly zaznamenány pouze 3 společnosti s ručením omezeným. Velký počet (77,78 %) společností zveřejnilo v roce 2018 účetní výkazy v podnikající činnosti CZ-NACE 451 – Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů oproti roku 2019, kdy svou povinnost dodrželo pouhých 55,56 %. U společností s ručením omezeným zabývající se CZ-NACE 02 – lesnictví a těžba dřeva bylo zjištěno, že účetní závěrku zveřejnilo 66,67 % za rok 2018 a 47,62 % za rok 2019. Účetní jednotky jejichž hlavní činností je CZ-NACE 016 – Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti zveřejnily účetní závěrku v roce 2018 z 60 %, o rok později z 53,3 %. Nejmenší podíl společností splnil zákonnou povinnost v oboru CZ-NACE 01 – Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti, a to pouhých 47,37 % za rok 2018 a 42,11 % za rok 2019.

4.3.3 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Táboře

Celkem u 96 společností s ručením omezeným působící ve městě Tábor bylo ověřováno, v jaké míře dodržují svou zákonnou povinnost zveřejňovat účetní závěrku za dané roky. Na základě získaných údajů ze sbírky listin bylo zjištěno, že pouze 27 společností zveřejnilo účetní závěrku za rok 2018 i 2019 a zveřejnily ji do 12 měsíců od hospodářského roku. Pro lepší přehlednost byla sestavena tabulka č. 15 stejně jako u předchozích sledovaných společností.

Tabulka 15 Počet s.r.o. v Táboře dodržující informační povinnost dle CZ-NACE

Kód podnikatelské činnosti	Celkový počet	2018	2019	Zveřejněno ve lhůtě
CZ-NACE 451	26	16	16	15
CZ-NACE 9602	8	4	3	2
CZ-NACE 01	34	16	12	5
CZ-NACE 02	18	9	6	3
CZ-NACE 016	10	6	2	2
Celkem	**96**	**51**	**39**	**27**

Zdroj: vlastní zpracování dle údajů ze sbírky listin

V grafu č. 5 jsou procentuálně zobrazeny společnosti s ručením omezeným působící ve městě Tábor a jejich míra plnění informační povinnosti dle zvolených činností podnikání, jako tomu bylo u výše uvedených měst České Budějovice a Český Krumlov.

Graf 5 Podíl plnění informační povinnosti s.r.o. v Táboře dle podnikatelské činnosti

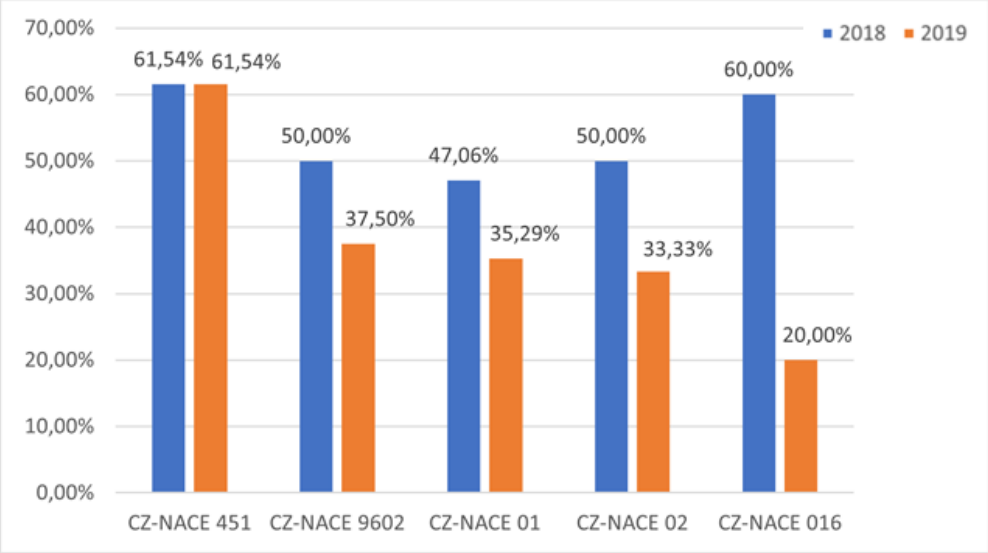

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu č. 5 je zřejmé, že s.r.o. v Táboře si nejlépe vedly v plnění zákonné povinnosti působící v CZ-NACE 451 – Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů ve výši 61,54 % za oba sledované roky. Obor CZ-NACE 016 – Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti vykazoval v roce 2019 obdobnou hodnotu, a to 60 % společností, avšak za rok 2018 účetní závěrku zveřejnilo pouhých 20 % společností. V ostatních oborech si účetní jednotky nevedly moc dobře. Za rok 2018 zveřejňovalo účetní závěrku kolem 50 % společností a za rok 2019 ještě méně, a to kolem 35 %.

4.3.4 Celkové zhodnocení plnění povinností u s.r.o. v Jihočeském kraji

Po provedené analýze v městě České Budějovice, Český Krumlov a Tábor byla ověřena, na základě vzorku 5 % i ostatní města s rozšířenou působností. Jak se daným městům dařilo, je vyčísleno v následující tabulce č. 16 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Jihočeském kraji. Celkem bylo testováno 872 společností s ručením omezeným v Jihočeském kraji. Tyto společnosti byly vybrány v databázi ARES náhodně.

Opět platila podmínka, že v případě zveřejnění účetní závěrky za oba sledované roky a dodržení lhůty zveřejnění do 12 měsíců od hospodářského roku, byla společnost započtena ve sloupci *Splněno ve lhůtě*. Z tabulky č. 16 vyplývá, že za rok 2018 zveřejnilo účetní závěrku ve sbírce listin 480 s.r.o. v Jihočeském kraji a za rok 2019 o 72 společností méně, z nichž pouze 340 společností dodrželo i stanovenou lhůtu za oba sledované roky.

Tabulka 16 Vyhodnocení plnění informační povinnosti s.r.o. v Jihočeském kraji

Rozšířená působnost	Vzorek 5% testovaných	2018	2019	Splněno ve lhůtě
Blatná	11	7	6	5
České Budějovice	364	205	175	158
Český Krumlov	65	42	34	28
Dačice	16	7	5	4
Jindřichův Hradec	54	24	25	21
Kaplice	20	6	6	4
Milevsko	13	5	3	1
Písek	59	39	33	30
Prachatice	37	17	18	12
Soběslav	17	6	6	4
Strakonice	41	26	23	19
Tábor	96	51	39	27
Trhové Sviny	13	8	4	2
Třeboň	26	16	12	8
Týn nad Vltavou	11	4	4	4
Vimperk	19	12	12	11
Vodňany	10	5	3	2
Celkem	872	480	408	340

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 6 Podíl plnění informační povinnosti s.r.o. v Jihočeském kraji

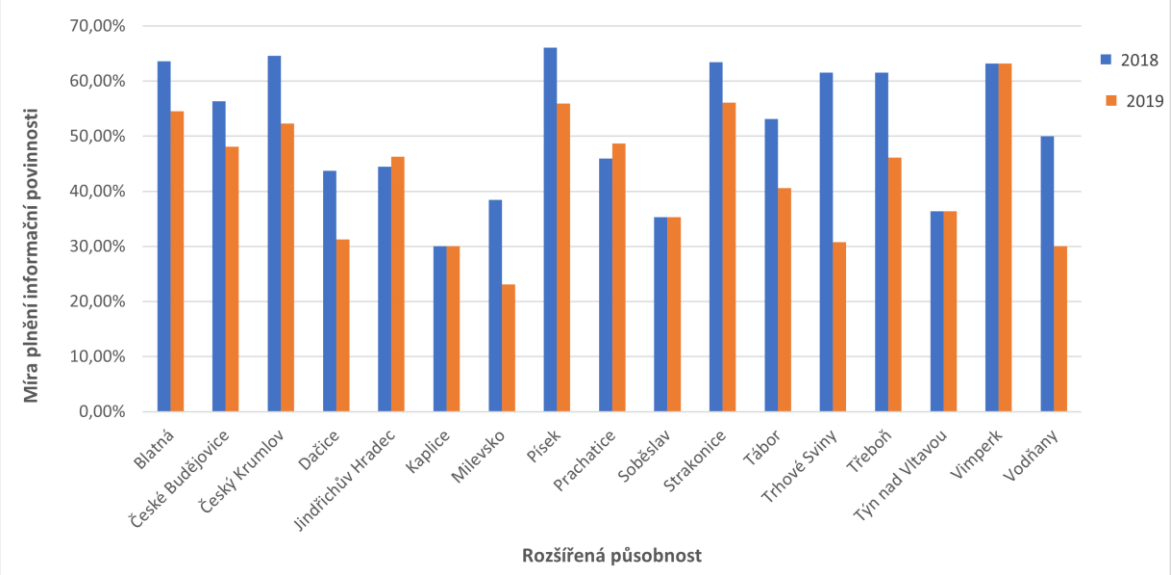

Zdroj: vlastní zpracování

Povinnost celkem splnilo 55,05 % společností a za rok 2018 a za rok 2019 46,79 % společností s ručením omezeným. Do sbírky listin uložilo účetní výkazy nejvíce společností se sídlem v Písku, podíl firem je za rok 2018 66,10 %, což je

o 12,05procentních bodů více, než bylo zjištěno celkem za Jihočeský kraj. Nejvíce – 63,16 % společností zveřejnilo své výsledky hospodaření za rok 2019 ve Vimperku, stejný podíl společností byl i v předchozím roce. Druhým za rok 2018 nejvyšším podílem – 64,62 % jsou společnosti v Českém Krumlově. Zveřejněné výkazy za rok 2018 mělo 63,64 % Blatenských firem a za rok 2019 o 9,09procentních bodů méně. V Kaplici – 30 %, ve Vimperku – 63,16 % a Týně nad Vltavou – 36,36 % bylo zveřejnění finančních výkazů účetních jednotek shodné za oba sledované roky. Největší rozdíl mezi sledovanými roky byl zaznamenán u společností v Trhových Svinech, vzhledem k tomu, že za rok 2018 uložilo výkazy 61,54 % podniků a za rok 2019 tomu tak bylo pouze u 30,77 % společností. Vzhledem k nízkému podílu 38,46 % a 23,08 %, lze společnosti v Milevsku vyhodnotit jako jedny z nejvíce porušující povinnost. Další nízké hodnoty plnění vykazovaly firmy v Dačicích a Soběslavi, a to kolem 35 %.

4.4 Náhodně vybrané účetní jednotky z Jihočeského kraje a jejich detailnější náhled na plnění informační povinnosti

V této části vlastní práce, bylo nahlíženo do sbírky listin u náhodně vybraných účetních jednotek v Jihočeském kraji. Tyto účetní jednotky byly vybrány náhodně a pouze pro lepší přehlednost byly roztříděny dle své kategorie, dané novelou ZoÚ. Tyto ekonomické subjekty, byly sledovány detailněji, a to za roky 2016 až 2019. U každé společnosti bylo zaznamenáno, v jaké hodnotě vykázala svá aktiva, popř. kolik činil její čistý obrat a počet zaměstnanců. Nejdůležitějším údajem však bylo, zda daná účetní závěrka a kdy byla vložena do sbírky listin. V případě, že nebyla zveřejněna účetní závěrka za sledované roky, byla vyčíslena nejvyšší možná sankce daná zákonem, a to ve výši až 3 % z hodnoty celkových aktiv. Tato sankce byla kalkulována i v případě, že daná společnost účetní závěrku sice sestavila, ale ne ve lhůtě stanovené zákonem, a to nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne. V této práci je předpokládáno, že hospodářský rok společností je k 31.12. Pokud by finanční úřad zjistil, že účetní závěrka nebyla za daný rok sestavena, mohl by udělit sankci ve výši 6 % z hodnoty celkových aktiv. Není-li známa hodnota celkových aktiv, dojde k vyčíslení sankce v přestupkovém řízení nebo pomocí kvalifikovaného odhadu, který provádí orgán projednávající porušení povinnosti.

4.4.1 Mikro účetní jednotky v Jihočeském kraji

Na základě informací čerpaných v teoretické části, bylo zjištěno, že mikro účetní jednotky jsou povinny zveřejňovat ve sbírce listin pouze základní účetní výkazy, kterými jsou rozvaha a příloha k účetní závěrce, a to i v případě, že účetní jednotka je obchodní společností nebo je povinna být ověřena auditem.

Apomedika s.r.o.

Předmětem společnosti Apomedika, s.r.o. se sídlem v Českých Budějovicích, je pronájem nemovitosti a nebytových prostor, nestátní zdravotnické zařízení v ambulantním rozsahu a lékárna základního typu. Společnost byla založena 25.4.1965 a dle kritérií spadá do mikro účetní jednotky. Ve sledovaném období zveřejnila rozvahu ve zkráceném rozsahu a Přílohu k účetní závěrce v zákonné lhůtě a tím splnila svou povinnost. Za rok 2016 dokonce navíc zveřejnila i výkaz zisku a ztráty, proto bylo možné zjistit její čistý obrat. Společnost v roce 2019 navíc zaměstnala 2 zaměstnance.

Tabulka 17 Údaje ze sbírky listin společnosti Apomedika, s.r.o.

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	2 154	-	2	08.03.2020	-
2018	2 330	-	0	05.11.2019	-
2017	2 641	-	0	27.11.2018	-
2016	2 782	1 456	0	10.11.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

bo tree zahradní ateliér s.r.o.

Tato společnost založena v roce 2005 se zabývá podpůrnými činnostmi pro zemědělství. Řadí se pravděpodobně mezi mikro účetní jednotky, avšak toto lze posoudit pouze podle zveřejněné rozvahy a přílohy za rok 2019, kde celková aktiva činí 2 467 tis. Kč a průměrný přepočítaný počet zaměstnanců 2. V předchozích letech byla vložená účetní závěrka do sbírky listin naposledy za rok 2014. Vzhledem k tomu, že účetní jednotka nesplnila své povinnosti, hrozí ji pokuta, a to v případě nesestavení účetní závěrky, až ve výši 6 % z celkových aktiv. Pokud účetní jednotka pouze účetní závěrku nezveřejnila, sankce může být udělena ve výši 3 % z celkových aktiv. Dle zveřejněné účetní rozvahy za

rok 2019 je známo, že hodnota celkových aktiv v roce 2018 byla 3 311 tis Kč, pokuta za nezveřejnění by odpovídala 99 330 Kč. Vzhledem k tomu, že za rok 2016 a 2017 není známá hodnota celkových aktiv, došlo by k vyčíslení sankce v přestupkovém řízení nebo pomocí kvalifikovaného odhadu, který provádí orgán projednávající porušení povinnosti.

Tabulka 18 Údaje společnosti bo tree zahradní ateliér s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	2 467	-	2	11.06.2020	-
2018	3 311	-	-	**nezveřejněno**	**99 330 Kč**
2017	-	-	-	**nezveřejněno**	-
2016	-	-	-	**nezveřejněno**	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

AB PLUS SERVIS s.r.o.

Společnost AB PLUS SERVIS s.r.o. se zabývá od roku 2004 obchodem a službami týkající se dopravy. Dle kritérií ve sbírce listin, účetní jednotka spadá do mikro účetní jednotky. Protože společnost účetní závěrku za rok 2016-2018 zveřejnila až společně s účetní závěrkou za rok 2019, nedodržela tak lhůtu pro zveřejnění, a mohla by ji hrozit pokuta 3 % z celkových aktiv. Pokuty odpovídají těmto hodnotám: za rok 2016 ve výši 29 940 Kč, za rok 2017 ve výši 30 300 Kč a za rok 2018 ve výši 28 140 Kč. V každém roce účetní jednotka vložila dokumenty (rozvahu a přílohu) zvlášť. Tyto dokumenty by měly být sloučeny do jednoho PDF souboru jako účetní závěrka za daný rok.

Tabulka 19 Údaje společnosti AB PLUS SERVIS s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	965	-	0	09.09.2020	-
2018	938	-	0	**09.09.2020**	**28 140 Kč**
2017	1 010	-	0	**09.09.2020**	**30 300 Kč**
2016	998	-	1	**09.09.2020**	**29 940 Kč**

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

AGAVEX s.r.o.

Společnost zabývající se maloobchodem tabákových výrobků je mikro účetní jednotkou. Účetní jednotka se sídlem ve Strakonicích splnila své povinnosti včas za sledované roky 2016-2018. Bohužel za rok 2019 svou povinnost nezveřejnila. V případě sestavení účetní závěrky ji může být kalkulována pokuta ve výši 3% hodnoty z celkových aktiv, v případě nesestavení účetní závěrky 6 % z CA. Pokud by účetní jednotka vykazovala stejná aktiva jako v roce 2018, finanční postih by mohl být ve výši 28 140 Kč. V případě, že by účetní závěrku nesestavila vůbec, mohla by jí být udělena sankce ve výši 56 280 Kč. Za předchozí roky byla sestavená účetní závěrka v požadovaném rozsahu a dokumenty do sbírky listin byly vloženy zvlášť.

Tabulka 20 Údaje společnosti AGAVEX s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	-	-	-	**nezveřejněno**	**až 3 % z CA**
2018	938	-	1	23.07.2019	-
2017	722	-	1	23.08.2018	-
2016	844	-	1	24.07.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

A&T Consult, s.r.o.

Činností podnikání této společnosti je daňové poradenství a je zařazena dle kritérií do mikro účetní jednotky. Je jednou z mála společností, která vložila účetní závěrku ve správné formě jako jeden dokument. Vzhledem k tomu, že za období 2017 a 2018 dokumenty nezveřejnila včas, a to do 1 roku od rozvahového dne, hrozí společnosti pokuta ve výši až 330 180 Kč za rok 2017 a 391 350 Kč za rok 2018. Společnost za rok 2019 svou účetní závěrku do sbírky listin nezveřejnila, a proto ji může být vyčíslena sankce ve výši 3 % z hodnoty celkových aktiv.

Tabulka 21 Údaje společnosti A&T Consult, s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	-	-	-	**nezveřejněno**	**až 3 % z CA**
2018	13 045	9 395	8	**02.06.2020**	**391 350 Kč**
2017	11 006	6 652	7	**02.06.2020**	**330 180 Kč**
2016	7 336	6 298	4	09.10.2020	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

AB Finance, a.s.

Předmětem podnikání této společnosti je poradenská činnost. Dle hodnot ve výkazech je mikro účetní jednotkou. Povinnosti sestavení účetní závěrky společnost dodržela, avšak za období 2018 nebyly dokumenty vloženy do sbírky listin ve stanovené lhůtě zákonem, a proto společnosti hrozí penále ve výši 266 970 Kč. Účetní jednotka sestavila rozvahu a přílohu ve zkráceném rozsahu a výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu. Všechny dokumenty byly vloženy zvlášť.

Tabulka 22 Údaje společnosti AB Finance, a.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	8 204	976	0	31.12.2020	-
2018	**8 899**	**823**	**0**	**02.01.2020**	**266 970 Kč**
2017	6 915	524	0	13.09.2018	-
2016	1 492	455	0	29.11.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Acronet s.r.o.

Společnost se zabývá prováděním staveb a silniční motorovou dopravou a spadá do mikro účetní jednotky. Společnost za rok 2016 zveřejnila ve sbírce listin pouze rozvahu a výkaz zisku a ztráty, a to v plném rozsahu, ač by výkazy dle ZoÚ stačily pouze ve zkráceném rozsahu. Velkou chybou účetní jednotky je nezveřejnění přílohy k účetní závěrce, tudíž není znám průměrný přepočítaný počet zaměstnanců, za což může být finančně postižena. Výkazy zveřejnila za rok 2016 až za 2 roky od rozvahového dne, proto jí může být udělena sankce ve výši 3 % z celkových aktiv v hodnotě 10 140 Kč. Za rok 2017-2019 účetní jednotka nezveřejnila žádné dokumenty, hrozí jí pokuta též 3 % z CA za jednotlivý rok. V případě, že účetní závěrku nesestavila, sankce může být vyčíslena až dvojnásobně v přestupkovém řízení nebo pomocí kvalifikovaného odhadu.

Tabulka 23 Údaje společnosti Acronet, s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	-	-	-	**nezveřejněno**	**až 3 % z CA**
2018	-	-	-	**nezveřejněno**	**až 3 % z CA**
2017	-	-	-	**nezveřejněno**	**až 3 % z CA**
2016	**338**	**520**	-	**05.11.2018**	**10 140 Kč**

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Artex Co, s.r.o.

Rozhodující činností této společnosti je hostinská činnost. Společnost všemi svými kritérii spadá do mikro účetní jednotky. Tato účetní jednotka vložila účetní závěrku do sbírky listin včas pouze v roce 2016. Velkou výtkou je chybějící podpisy všech vložených účetních závěrek. V roce 2016 a 2017 chybí zveřejněná příloha k účetní závěrce, tudíž není znám počet zaměstnanců. Za rok 2016 a 2018 byla zveřejněna účetní závěrka po stanovené lhůtě, a proto došlo k vyčíslení pokuty ve výši 3 570 Kč a 7 650 Kč. Za rok 2019 účetní závěrka nebyla ve sbírce listin zveřejněna, proto by finanční úřad mohl udělit pokutu.

Tabulka 24 Údaje společnosti Artex Co, s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	-	-	-	**nezveřejněno**	**až 3 % z CA**
2018	255	598	1	**24.01.2020**	**7 650 Kč**
2017	125	230	-	24.10.2018	-
2016	119	725	-	**24.10.2018**	**3 570 Kč**

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Tino Redemann CZ, s.r.o.

Hlavní činností podniku je silniční nákladní doprava. V roce 2016 účetní jednotka nezveřejnila účetní závěrku dle zákonné lhůty, hrozí jí tak sankce 249 060 Kč. Účetní jednotka zveřejnila všechny účetní závěrky bez podpisu. Byl splněn rozsah sestavení účetní závěrky. V roce 2017 dokonce zveřejnila i výkaz zisku a ztráty, který není pro mikro účetní jednotky povinný. V roce 2016 v příloze nebyl uveden přepočítaný počet zaměstnanců.

Tabulka 25 Údaje společnosti Tino Redemann CZ, s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	8 932	3597	3	26.11.2020	-
2018	8 980	4 839	3	28.08.2019	-
2017	8 080	4 771	-	30.07.2018	-
2016	8 302	-	4	**30.07.2018**	**249 060 Kč**

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Emi CZ, k.s.

Tato společnost zabývající se pronájmem vlastních nemovitostí, spadá do mikro účetní jednotky, ač překračuje celková aktiva. Účetní jednotka zveřejnila účetní závěrku bez podpisu. Vzhledem k tomu, že účetní závěrku za rok 2016 zveřejnila až v roce 2018, může být účetní jednotce udělena sankce až 691 650 Kč. Za rok 2018 došlo ke zveřejnění účetní závěrky až společně s účetní závěrkou za rok 2019. Finanční úřad by mohl udělit pokutu ve výši 829 020 Kč za pozdní zveřejnění. Za rok 2017 a 2019 proběhlo zveřejnění ve sbírce listin v pořádku.

Tabulka 26 Údaje společnosti Emi CZ, k.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	27 843	-	0	11.12.2020	-
2018	27 634	-	0	**11.12.2020**	**829 020 Kč**
2017	23 450	8 965	0	23.11.2018	-
2016	23 055	7 155	0	**06.02.2018**	**691 650 Kč**

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

4.4.2 Malé účetní jednotky

AGRO Jinín, a.s.

Společnost zabývající se zemědělskou výrobou je součástí mateřské společnosti AGROFERT a.s., která zveřejňuje konsolidovanou účetní závěrku. Společnost dle tabulky č. 8 spadá do malé účetní jednotky. Vzhledem k tomu, že je akciovou společností a překročila 40 000 celkových aktiv, má tak povinnost ověření účetní závěrky auditorem. V příloze není uveden průměrný počet zaměstnanců ale pouze organizační struktura. Ve sbírce listin byly zveřejněny ve stanovené lhůtě všechny povinné dokumenty v plném rozsahu. Za účetní období 2016 a 2018 i ve správné formě jako jeden dokument, avšak za účetní období 2017 byla ve sbírce listin vložena účetní závěrka společně se zprávou o vztazích jako jeden soubor ale výroční zpráva a zpráva auditora byly vloženy jednotlivě.

Tabulka 27 Údaje společnosti AGRO Jinín, a.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2018	83 299	31 037	13	20.8.2019	-
2017	52 915	26 722	14	25.10.2018	-
2016	93 263	39 414	14	10.8.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Sedlická strojírna, s.r.o.

Předmětem činnosti této společnosti je výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Dle vykázaných údajů ze sbírky listin, je tato společnost malou účetní jednotkou. O roku 2016 se tato společnost rozšířila o trojnásobný počet zaměstnanců a vykazuje téměř dvojnásobná celková aktiva. Ve sbírce listin zveřejnila výkazy jednotlivě a v roce 2016 a 2017 použila stále starou strukturu Výkazu zisku a ztráty. Vložené dokumenty měly všechny své náležitosti včetně podpisů. V roce 2017 byla účetní závěrka zveřejněna 4 měsíce po lhůtě a mohla by tak být stanovena sankce v hodnotě 1 872 300 Kč.

Tabulka 28 Údaje společnosti Sedlická strojírna, s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	96 946	59 978	41	17.12.220	-
2018	89 116	100 023	17	25.10.2019	-
2017	62 410	68 813	12	**25.04.2019**	**1 872 300 Kč**
2016	58 908	62 407	11	17.08.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

4.4.3 Střední účetní jednotky

Milktrans a.s.

Společnost zabývající se pronájmem nemovitostí, silniční motorovou dopravou, provozováním čerpacích stanic s palivy aj., byla zařazena do střední účetní jednotky. Podnik je v konsolidaci s mateřskou společností MADETA a.s., která zveřejňuje jejich konsolidovanou účetní závěrku. Střediska Milktrans a.s. jsou v Jesenici, Českých Budějovicích, Plané nad Lužnicí, Pelhřimově a Jindřichově Hradci. Společnost v účetní závěrce také uvedla, že pandemie COVID-19 neměla žádný velký dopad na provoz

činnosti za rok 2019. Z tabulky č. 29 je patrné, že za sledované roky nedošlo k žádným výkyvům. Společnost zveřejnila svou účetní závěrku v každém roce ve stanovené lhůtě a nehrozí ji tak žádná sankce. Náležitosti účetní závěrky byly také v pořádku.

Tabulka 29 Údaje společnosti Milktrans, a.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	115 430	278 253	156	09.11.2020	-
2018	125 667	282 214	157	11.06.2019	-
2017	104 463	257 388	151	13.08.2018	-
2016	97 197	262 717	165	28.11.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Jihočeské mlékárny, a.s.

Tato akciová společnost byla založena v roce 2001 a zabývá se pronájmem nemovitostí a nebytových prostor. Společnost MADETA, a.s. vlastní 100 % podíl VK společnosti Jihočeské mlékárny, a.s. Účetní jednotka nezveřejnila svou účetní závěrku za rok 2019 a může jí tak být udělena pokuta ve výši 3 % z hodnoty celkových aktiv finančním úřadem. Pokud společnost bude vykazovat stejnou hodnotu aktiv jako v předchozím roce, finanční postih může být udělen až ve výši 4 632 360 Kč. Společnost v žádném roce neuvedla svůj počet zaměstnanců a dle kritéria celkových aktiv by byla zařazena do středně velké účetní jednotky, ale dle vykazovaného čistého obratu splňuje kategorii malé účetní jednotky.

Tabulka 30 Údaje společnosti Jihočeské mlékárny, a.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	-	-	-	**nezveřejněno**	**až 3% z CA**
2018	154 412	14 833	-	11.06.2019	-
2017	148 540	14 841	-	31.07.2018	-
2016	143 416	15 016	-	04.11.2016	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Blatenské strojírny Blatná, s.r.o.

Blatenské strojírny Blatná s.r.o., jsou společností sídlící v Blatné a svou činnost provozují od roku 1991. Předmětem činnosti je silniční motorová doprava, obráběčství, zámečnictví, montáž, oprava, revize a zkoušky elektrických zařízení. Z tabulky č. 31 lze vyčíst, že společnosti roste každým rokem hodnota celkových aktiv i čistý obrat a průměrný počet zaměstnanců zůstává stejný. Společnost zveřejnila všechny své výkazy, kterými je Rozvaha, VZZ, Příloha, Cash flow a zpráva o vztazích, jednotlivě, a ne v jednom souboru jako účetní závěrku pro daný rok. Na všech zveřejněných výkazech chyběly podpisy statutárního orgánu či odpovědné osoby, za což by mohla být účetní jednotka pokutována. Společnost zveřejnila svou účetní závěrku ve sbírce listin vždy ve stanovené lhůtě.

Tabulka 31 Údaje společnosti Blatenské strojírny Blatná, s.r.o. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	165 281	190 511	58	12.06.2020	-
2018	161 666	186 297	58	18.11.2019	-
2017	152 866	161 660	58	19.06.2018	-
2016	134 716	144 922	58	27.06.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

4.4.4 Velké účetní jednotky

Velké účetní jednotky musí sestavovat veškeré účetní výkazy a také je zveřejňovat. Tyto účetní jednotky bez výjimky podléhají auditu. V této části práce byly prověřovány desítky společností, splňující daná kritéria pro velkou účetní jednotku a nebyla nalezena žádná obchodní společnost, která by nedodržovala svou informační povinnost. Je zřejmé, že tyto společnosti si nemohou dovolit povinnosti nezveřejňovat, protože finanční úřad by na toto porušení brzo přišel a jejich sankce by byla udělena v řádu desítek milionu korun.

DURA Automotive CZ, k.s.

Komanditní společnost DURA Automotive CZ, k.s. byla založena již v roce 1994, a do roku 2006 byla s.r.o. Společnost se zabývá výrobou a vývojem automobilových dílů, povrchovými úpravami a svařováním kovů, výrobou zpracování plastů a skla, které tvoří

největší část výnosů společnosti. Svou činnost provozuje ve výrobních závodech v Blatné a ve Strakonicích. Společnost je konsolidovanou společností Dura Automotive Systems CZ, s.r.o. Kopřivnice. Ve sbírce listin byly ověřeny všechny zveřejněné výkazy a společnosti není co vytknout. Vzhledem k vysokým celkovým aktivům, by byla pokuta za porušení jakékoliv náležitosti opravdu vysoká. V každém roce zveřejnila účetní závěrku jako jeden PDF soubor. Dokument obsahoval veškeré podpisy a další náležitosti.

Tabulka 32 Údaje společnosti DURA Automotive CZ, k.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	3 139 929	4 777 612	1 319	20.08.2020	-
2018	2 550 678	5 418 834	1 535	08.08.2019	-
2017	2 975 583	6 351 160	1 705	05.09.2018	-
2016	3 298 329	6 210 733	1 869	03.07.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Zemědělské zásobování a nákup Strakonice a.s.

Akciová společnost Zemědělské zásobování a nákup Strakonice sídlí v Radošicích a splňuje dvě kritéria pro zařazení do velké účetní jednotky. Nesplněným kritériem je průměrný počet zaměstnanců, který nepřekračuje počet 250 osob. Tato společnost se zabývá výrobou krmných směsí pro hospodářská zvířata a obchodem s rostlinnými komoditami, PHM, agrochemických přípravků a hnojiv. Patří mezi významné výrobce v České republice. Vyrobí více než 80 tis tun krmných směsí za rok. V roce 2019 prodala 89 983 tun. Společnost v roce 2019 dosáhla celkového obratu 1 133 137 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2018 došlo k navýšení obratu o 62 335 tis. Kč. Po prostudování všech zveřejněných výkazů, společnost dodržela veškeré povinnosti a nehrozí ji tak žádná sankce.

Tabulka 33 Údaje společnosti Zemědělské zásobování a nákup Strakonice a.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	674 203	1 133 137	90,71	24.07.2020	-
2018	649 187	1 070 802	91,43	10.07.2019	-
2017	648 035	988 115	95,03	27.06.2018	-
2016	616 607	980 874	96,00	14.07.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

Vodňanská drůbež, a.s.

Akciová společnost Vodňanská drůbež, a.s. svoji výrobní činnost provozuje ve Vodňanech, Modřici a Mirovicích. Ve Vodňanech a Modřici jsou porážena a zpracovávána pouze jatečná kuřata. V roce 2019 celkový objem prodeje dosáhl hodnoty 102 818 t chlazených, zmrazených a masných výrobků, ve výši 5 446 054 tis. Kč. Společnost zveřejnila za jednotlivé roky své výkazy a dodržela všechny své povinnosti. Účetní závěrka byla zveřejněna ve stanovené lhůtě dle zákona.

Tabulka 34 Údaje společnosti Vodňanská drůbež, a.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	1 937 449	5 802 495	1 629,00	15.07.2020	-
2018	2 001 863	5 795 143	1 675,00	18.07.2019	-
2017	1 776 456	5 512 340	1 617,00	17.07.2018	-
2016	1 727 947	5 296 454	1 554,00	28.02.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky listin

MADETA a.s.

Akciová společnost MADETA a.s. sídlící v Českých Budějovicích se zabývá mlékárenstvím a je dceřinnou společností FALTHA holding a.s. MADETA a.s. sestavuje účetní závěrku samostatně a konsolidovanou účetní závěrku připravuje zmíněná mateřská společnost. Mlékárenská výroba činí téměř 90 % celkových výnosů společnosti.

Společnsot svou činnost provozuje ve 4 závodech, a to, v Českém Krumlově, Pelhřimově, Plané nad Lužnicí a Jindřichově Hradci. Společnost za sledované roky zeřejnila svou účetní závěrku. Ovšem za rok 2017 uveřejnila výkazy ve sbírce listin až v roce 2019, a proto by jí byla vypočítána pokuta ve výši 3 % z celkových aktiv, a to v hodnotě 82 055 490 Kč.

Tabulka 35 Údaje společnosti Madeta, a.s. ze sbírky listin

Sledované účetní období	Aktiva celkem (tis Kč)	Čistý obrat (tis Kč)	Průměrný počet zaměstnanců	Datum odeslání do Sbírky listin	Hrozící sankce (Kč)
2019	3 186 833	5 624 190	1 405	09.11.2020	-
2018	3 013 144	5 614 214	1 406	18.07.2019	-
2017	2 735 183	5 408 612	1 387	**18.07.2019**	**82 055 490 Kč**
2016	2 462 184	5 340 106	1 425	23.11.2017	-

Zdroj: vlastní zpracování dle sbírky lisitn

4.5 Dotazníkové šetření

Po ověření zveřejnění účetních výkazů ve sbírce listin bylo osloveno 100 společností, které nezveřejnily účetní závěrku za rok 2018, 2019 či vůbec za celou historii svého podnikání. Těmto vybraným účetním jednotkám byl zaslán, v období 26.1–26.2.2021, následující dotazník s těmito otázkami:

1. Vyberte jednu z možností, proč jste nezveřejnili účetní závěrku za rok 2018 či 2019 ve sbírce listin.
    A. Nevěděl jsem, že dle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, vzniká účetní jednotce povinnost zveřejnit účetní závěrku ve sbírce listin
    B. Nesouhlasím s tím, aby zveřejňování účetních výkazů bylo zákonnou povinností
    C. Považuji tento proces za složitý a časově náročný
    D. Došlo pouze k nedopatření, účetní závěrka byla odeslána do sbírky listin
    E. Jiné důvody:

2. Považujete tuto informační povinnost za příliš intimní a nechcete poskytnout informace konkurenci? ANO NE

3. Bylo by pro vás povinné sankciování za nezveřejnění účetní závěrky motivací pro zveřejnění? ANO NE

4. Donutilo by vás zveřejnit účetní závěrku po obdržení upomínky z finančního úřadu či rejstříkového soudu?

    ANO NE

4.5.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Ze 100 oslovených společností bylo obdrženo pouze 28 vyplněných dotazníků. V otázce č.1 byl zaznamenán tento počet odpovědí:

- A – 7
- B – 16

- C – 2
- D – 3
- E – 0

U otázek č. 2–4 byl obdržen tento počet odpovědí:

Otázka č. 2: ANO – 21x NE – 7x

Otázka č.3: ANO – 12x NE – 16x

Otázka č.4: ANO – 12x NE – 16x

Z odpovědí k otázce č. 1 vyplývá, že:

- 25 % respondentů nevědělo, že zveřejnění účetní závěrky je zákonem danou povinností.
- 57 % respondentů nesouhlasí s tím, aby byla informační povinnost zveřejněna.
- 7 % respondentů považuje tento proces za složitý a časově náročný
- 11 % respondentů uvedlo, že se jednalo o nedopatření
- Nikdo neuvedl žádný jiný důvod.

Z odpovědí k otázce č. 2–4 vyplývá, že:

- 75 % respondentů považuje zveřejnění za příliš intimní vůči konkurenci.
- Pro 43 % respondentů by bylo udělení sankce motivační k zveřejnění.
- 43 % respondentů by zveřejnilo účetní závěrku po tom, co by obdrželi upomínku od finančního úřadu či rejstříkového soudu

Z provedeného dotazníkového šetření vyplývá, že nejčastějším důvodem je, že společnosti nesouhlasí s tím, aby zveřejnění účetních výkazů bylo povinné a veřejně přístupné především z důvodu ochrany dat před konkurencí.

4.6 Komparace výsledků Jihočeského kraje s daty společnosti Bisnode

V poslední části teoretické práce byla provedena analýza dat plnění informační povinnosti účetních jednotek společnosti Bisnode, která eviduje nejrozšířenější databázi finančních výkazů. Vzhledem k tomu, že společnost Bisnode zveřejnila plnění zákonné povinnosti u veškerých společností v Jihočeském kraji a také u akciových společností

a společností s ručením omezeným v celé České republice, mohla být provedena komparace s výsledky této vlastní práce, které byly zjišťovány u a.s. a s.r.o. v Jihočeském kraji pomocí databáze ARES. Zveřejněná data společnosti Bisnode a získané výsledky provedeného průzkumu autorkou, byly zaneseny do následující tabulky.

Tabulka 36 Plnění informační povinnosti sledovaných kapitálových společností v Jihočeském kraji a zveřejněná data společnosti Bisnode

Sledované subjekty	2018	2019
Jihočeský kraj	60,00%	52,00%
Jihočeský kraj dle Bisnode	49,14%	21,79%
Celá ČR dle Bisnode	40,16%	18,53%
a.s. v Jihočeském kraji	65,91%	57,92%
a.s. v celé ČR dle Bisnode	52,11%	22,66%
s.r.o. v Jihočeském kraji	55,05%	46,79%
s.r.o. v celé ČR dle Bisnode	39,49%	18,31%

Zdroj: data společnosti Bisnode a vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky lze vyčíst, že autorkou sledované kapitálové společnosti v Jihočeském kraji zveřejnily účetní závěrku ve sbírce listin v roce 2018 v 60 %, tj o 10,86procentních bodů více než celkový počet společností v Jihočeském kraji dle Bisnode. Za rok 2019 byl rozdíl ještě vyšší, a to o 30,21procentních bodů, kdy sledované společnosti splnily svou informační povinnost v provedeném průzkumu v Jihočeském kraji.

V provedené komparaci mezi celorepublikovým průměrem dle Bisnode a autorky provedeným výzkumem obchodních společností v Jihočeském kraji, vyplynulo, že vybrané obchodní společnosti splnily zveřejnění účetní závěrky o 19,84procentních bodů více za rok 2018 a za rok 2019 o 33,47procentních bodů, než je celkový průměr v ČR.

Komparaci lze také provést mezi plnění povinnosti u akciových společností v Jihočeském kraji, kde zveřejnilo účetní závěrku za rok 2018 65,91 %, a v celé České republice 52,11 % společností, rozdíl byl 13,8procentních bodů. O rok později byl rozdíl plnění mezi akciovými společnostmi větší, a to o 35,26procentních bodů, kdy společnosti v Jihočeském kraji dle provedeného průzkumu zveřejnily své výkazy. Společnosti s ručením omezeným v Jihočeském kraji, dle stanoveného vzorku 5 % společností z celkového počtu, zveřejnily účetní závěrku pro rok 2018 v 55,05 %, což bylo o 15,56procentních bodů více než u celkového počtu společností s ručením omezeným v České republice. Za rok 2019 byl rozdíl plnění povinnosti četnější, a to o 28,48procentních bodů.

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo na základě realizace průzkumu dat z veřejného rejstříku a sbírky listin zjistit, v jaké míře společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti dodržují povinnost zveřejnění účetní závěrky. Na základě tohoto cíle bylo sledováno u všech akciových společností jejich uložení účetních výkazů do sbírky listin a bylo posouzeno, zda účetní výkazy jsou vloženy včas – tj. do 12 měsíců hospodářského roku. Průzkum v Jihočeském kraji byl proveden na 663 akciových společností (veškeré vzniklé a.s. v Jihočeském kraji) a na stanoveném vzorku 5 % u s.r.o., což tvořilo 872 u společností s ručením omezeným. Průzkumem bylo zjištěno, že za **rok 2018 akceptovalo povinnost** uložení výkazu do sbírky listin **65,91 % a za rok 2019 57,92 % akciových společností v Jihočeském kraji**. Na vzorku 5 % bylo provedeno šetření i u společností s ručením omezeným, kde se potrvdilo **zveřejnění výkazů za rok 2018 u 55,05 %** společností a za **rok 2019 u 46,79 % společností s ručením omezeným v Jihočeském kraji**.

Z průzkumu všeobecně vyplynulo, že účetní závěrku zveřejnilo více společností za rok 2018 než za rok 2019. Zajímavostí při zjišťování plnění bylo, že některé společnosti zveřejnili účetní závěrku za rok 2019 a za rok 2018 nikoliv, tomu tak bylo ale pouze ve výjimečných případech. Ve stanovené lhůtě zákonem zveřejnilo za roky 2018 až 2019 43 % akciových společností a 39 % společností s ručením omezeným v Jihočeském kraji.

U společností s ručením omezeným ve městech České Budějovice, Český Krumlov a Tábor byla vymezena podnikatelská činnost pro ověřování akceptování povinnosti, kterými byly: CZ-NACE 451 – Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů; CZ-NACE 9602 – Kadeřnické, kosmetické a podobné činnosti; CZ-NACE 01 – Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti; CZ-NACE 02 – Lesnictví a těžba dřeva; CZ-NACE 016 – Podpůrné činnosti pro zemědělství a posklizňové činnosti. V porovnání mezi těmito činnostmi a městy, bylo zjištěno, že povinnost splnily všechny společnosti v Českém Krumlově v oboru CZ-NACE 9602, dále velký podíl tvořily v oboru CZ-NACE 451 ve výši 77,78 %.

Pro splnění cíle diplomové práce bylo náhodně vybráno 19 obchodních společností, sídlící v Jihočeském kraji a bylo sledováno, jak přistupují ke zveřejňování účetních výkazů

ve sbírce listin. U společností, které nezveřejnily účetní závěrku nebo ji zveřejnily po uplynutí stanovené lhůty, jim byla vyčíslena sankce, která by jim mohla být udělena finančním úřadem nebo rejstříkovým soudem. Vzhledem k tomu, že vybrané společnosti byly kategorizovány, lze tvrdit, že se povinnosti vyhýbají spíše mikro a malé společnosti, než střední a velké – toto tvrzení také vyplývá podle výsledků Bisnode, kde zveřejnili plnění povinnosti u společností rozdělených dle objemu tržeb, kdy společnosti s objemem tržeb nad 1 miliardu za rok 2019 plnily povinnost o 28,47procentních bodů více, než společnosti s objemem tržeb do 9 999 tis Kč.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, proč společnosti nezveřejňují své výkazy do sbírky listin. Z tohoto průzkumu vyplynulo, že 57 % dotazovaných nesouhlasí s tím, aby byla informační povinnost zveřejněna, a pro 43 % respondentů by bylo udělení sankce motivační k zveřejnění a zároveň stejný podíl 43 % respondentů by zveřejnilo účetní závěrku po tom, co by obdrželi upomínku od finančního úřadu či rejstříkového soudu. Dále lze říct, že 75 % oslovených společností se obává o svá citlivá data – před konkurencí, což vede k nezveřejnění finančních výkazů ve sbírce listin.

U sledovaných společností v mikro kategorii účetních jednotek, by se o sankci za nezveřejnění finančních výkazů ve sbírce listin jednalo v řádu desítek tisíc korun, u malých společností lze hovořit o statisícových až milionových pokutách. Střední a velké účetní jednotky by mohly být postihnuty až v řádu desítek milionových pokut a výše. Tyto společnosti ale svou zákonnou povinnost zpravidla dodržují, vzhledem k tomu, že jsou auditovány. U společností, které své finanční výkazy nikdy nezveřejnily, není možné vyčíslit možnou udělenou sankci finančním úřadem, protože není znám stav aktiv za předchozí roky.

Vyhodnocená data společnosti Bisnode a autorkou provedená analýza Jihočeského kraje u akciových společností a společností s ručením omezeným potvrzuje, že akciové společnosti svou informační povinnost plní zodpovědněji než společnosti s ručením omezeným. Z provedené komparace v poslední části vlastní práce bylo zjištěno, že v Jihočeském kraji u vybraných společností zveřejnilo účetní závěrku za rok 2018 65,91 % a.s. a 55,05 % s.r.o., dle Bisnode v celé ČR 52,11 % a.s. a 39,49 % s.r.o. Za rok 2019 povinnost splnilo 57,92 % a.s. a 46,79 % s.r.o. v Jihočeském kraji a dle společnosti

Bisnode celorepublikově zveřejnilo účetní závěrku 22,66 % a.s. a 18,31 % s.r.o. Dále z provedené komparace vyplynulo, že sledované společnosti v Jihočeském kraji splnily zveřejnění finančních výkazů do sbírky listin za rok 2018 o 19,84procentních bodů více než společnosti v celé České republice dle Bisnode, za rok 2019 dokonce o 35,26procentních bodů.

6 Seznam použitých zdrojů

AUDIT CONSULT. Ověřování účetních závěrek. In: Audit consult, audit, účetnictví, mzdy, daně, Brno [online]. 2010 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: http://www.audit-ucetni-zaverky.cz/sluzby-firmy-audit-vedeni-ucetnictvi/audit-statutarni-dobrovolny-dotace-ucetnictvi/audit-statutarni-dobrovolny-ucetni-zaverka/

BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA, Tereza KRUPOVÁ, Ivana KUCHAŘOVÁ, Ivana PILAŘOVÁ, Yvetta PŠENKOVÁ a Jiří STROUHAL, 2017. Účetnictví podnikatelů 2017: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2017. 14. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Meritum. ISBN 9788075525185.

BŘEZINOVÁ, Hana. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7598-488-3.

ČESKO, Vyhláška č. 323/2013 Sb.: o náležitostech formulářů na podávání návrhů na zápis, změnu nebo výmaz údajů do veřejného rejstříku a o zrušení některých vyhlášek, 2013. In: Sbírka zákonů. částka 124. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-323

ČESKO, Vyhláška č. 500/2002 Sb.: kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, 2002. In: Sbírka zákonů. částka 174. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500

ČESKO, 1991 Zákon č. 563/1991 Sb.: zákon o účetnictví, ve znění pozdějších úprav. In: Sbírka zákonů. částka 107. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Ekonomické subjekty v jihočeském kraji k 31.12.2016. In: Český statistický úřad [online]. 2017 [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/ekonomicke-subjekty-v-jihoceskem-kraji-k-31-12-2016

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obyvatelstvo jihočeského kraje v roce 2018. In: Český statistický úřad [online]. 2019 [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/obyvatelstvo-jihoceskeho-kraje-v-roce-2018

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Organizační statistika v jihočeském kraji v roce 2017. In: Český statistický úřad [online]. 2018 [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/organizacni-statistika-v-jihoceskem-kraji-v-roce-2017

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Organizační statistika v kraji k 31.12.2019. In: Český statistický úřad [online]. 2020 [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/organizacni-statistika-v-kraji-k-31-12-2019

DUŠEK, Jiří. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech: snadno a rychle*. Praha: Grada, 2018. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0867-1.

GAPENSKI, Louis C. Healthcare finance: an introduction to accounting and financial management. 5th ed. Chicago, Ill.: Health Administration Press, 2012, 556 s. ISBN 978-1567934250.

HEJNÁ, Veronika. Firmy nezveřejňují účetní výkazy v obchodním rejstříku. Může jim za to hrozit zrušení | E15.cz. E15.cz - Byznys, politika, ekonomika, finance, události [online]. Copyright © 2020 [cit. 31.01.2021]. Dostupné z: https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/firmy-nezverejnuji-ucetni-vykazy-v-obchodnim-rejstriku-muze-jim-za-to-hrozit-zruseni-1373612

HEJNÁ, Veronika. Stát vyčistí obchodní rejstřík. Zaměří se na firmy bez výkazů | Peníze.cz. Peníze.cz - Půjčky, Kurzy měn, Akcie, Hypotéky, Bydlení, Daně [online]. Copyright © 2000 [cit. 31.01.2021]. Dostupné z: https://www.penize.cz/podnikani/412038-stat-vycisti-obchodni-rejstrik-zameri-se-na-firmy-bez-vykazu

CHALUPA, Rostislav, Jiří KADLEC, Jana PILÁTOVÁ, et al. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2018* Olomouc: ANAG,2018. Účetnictví, daně. ISBN 978-807554-121-5.

KOCH, Jiří. *Účetní závěrka podnikatelů za rok 2019* Český Těšín: Poradce, 2019. ISBN 978-80-7365-431-3.

KRÁLOVÁ, Magdalena. *Zákon o účetnictví s komentářem: s účinností od 1.1.2020* Praha: Grada Publishing, 2015-. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-2711047-6.

KUBÁTOVÁ HAAS, Alena. Informace pro účetní a podnikatele. In: portal.pohoda.cz [online]. 2018 [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/vyrocni-zprava-a-zprava-o-vztazich/

KUČEROVÁ, Dagmar. Nové povinnosti účetních jednotek od roku 2016. In: Podnikatel.cz [online]. 2015 [cit. 2020-10-04]. Dostupné z: https://www.podnikatel.cz/clanky/nove-povinnosti-ucetnich-jednotek-od-roku-2016/

KUZINA, Ruslana. INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS AND AMERICAN GENERALLY ACCEPTED ACCOUNTING PRINCIPLES: THE CONVERGENCE LESSONS. Socio-Economic Problems [online]. 2015, 12(1), 160-168 [cit. 2020-04-20]. ISSN 22233822

LEVOVÁ, Jitka. Změny v povinném auditu a zveřejňování účetní závěrky od 2016. In: Notia.cz [online]. 2015 [cit. 2020-01-10]. Dostupné z: http://www.notia.cz/povinny-audit-azverejneni-ucetni-zaverky-2016.html

LEXOVÁ, Markéta. Zveřejňování ekonomických údajů za rok 2017. In: portal.pohoda.cz [online]. 2018 [cit. 2020-08-10]. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/zverejnovani-ekonomickych-udaju-za-rok-2017/?feed=news

MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing, 2016. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-2475806-0.

NĚMEC, Milan. Sankce za nezveřejnění účetní závěrky mohou být citelné – Grinex Czech Republic. [online]. 2019 [cit.2019-10-04]. Dostupné z: https://grinex.cz/cs/blog/2019/02/05/sankce-za-nezverejneni-ucetni-zaverky-mohou-byt-citelne/

NOVOTNÝ, Pavel, Věra RUBÁKOVÁ a Pavel HROUDA. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2020*Praha: Grada Publishing, 2020. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-1037-7.

Or.justice: Veřejný rejstřík a sbírka listin. In: Or.justice. [online]. [cit. 2021-01-18]. Dostupné z: https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik

RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2017* Olomouc: ANAG, 2017. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-061-4.

RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2020* Praha: Trizonia, 2020. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-254-0.

SCHEJBAL, Jaroslav. Firmy tají své finance hrozí jim za to miliardové pokuty. In: Ekonom: týdeník Hospodářských novin. Praha: Economia [online]. 2012 [cit.2020-01-04]. Dostupné z: https://ekonom.cz/c1-55726020-firmy-taji-sve-finance-hrozi-jim-za-to-miliardove-pokuty

SÍČ, Pavel. Kdy je společnost povinna auditu. In: PS Audit s.r.o. [online]. 2013 [cit. 2020-07-08]. Dostupné z: http://psaudit.cz/kdy-je-spolecnost-povinna-auditu/

SKÁLOVÁ, Jana. *Účetní a daňové souvislosti zákona o obchodních korporacích*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-971-7.

STROUHAL, Jiří. Zveřejňování obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-157-6.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. Prosperita firmy. ISBN isbn978-80-271-0048-4.

ŠTĚPÁNOVÁ, Petra. Většina firem stále nezveřejnila finanční výkazy za rok 2019. In: Bisnode [online]. 2020 [cit. 2021-02-24]. Dostupné z: Většina firem stále nezveřejnila finanční výkazy za rok 2019 - Bisnode Česká republika

Účetnictví podnikatelů 1.1.2021: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 22.10.2021 Praha: ASPI, 2021. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-518-5.

ÚZ Účetnictví podnikatelů: Audit: redakční uzávěrka k 1.1.2020 Ostrava: Sagit, 2020. ÚZ. ISBN 978-80-7488-381-1.

WEETMAN, Pauline. Financial reporting in Europe: Prospects for research. European Management Journal [online]. 2018, 36(2), 153-160 [cit. 2020-10-23]. DOI: 10.1016/j.emj.2017.11.002. ISSN 02632373.